

- ▶ Türkiye - Afrika İş ve Ekonomi Forumu
- ▶ Ticari yaptırımların ekonomik maliyeti
- ▶ Çin çip üreticilerini fonluyor
- ▶ Pakistan Afganlıları sınır dışı ediyor

YIL: 2 / SAYI: 43

DÜNYA NE KONUŞUYOR?

1-15 Kasım 2023

kosam.org

info@kosam.org

YÖNETİCİ ÖZETİ

- Bu dönemki raporumuza damga vuran ve kapak çalışmamızda da referans aldığımız konu Çin’de yaşanan gelişmeler. Gerek sahip olduğu işçi gücü gerekse ekonomik büyüklüğü Çin’i küresel çapta önemli aktörlerden biri haline getirmiştir. Çin konusunda ABD ile sürekli rekabet içerisinde olan Çin, faaliyette olan bazı çip üreticilerine toplamda 5,4 milyar dolarlık ciddi bir fon akışı sağladı. Çin’in dış ticaretindeki hareketlilik ve hacim pozitif görünümünü sürdürürken, elde edilen son verilere göre ülkenin ilk on aylık ithalat ve ihracat hacmi yıllık %0,03 oranında (34,32 trilyon yuan) artış gösterdi.
- Türkiye – Afrika İş ve Ekonomi Forumu’nun (TABEF) dördüncüsü İstanbul’da düzenlendi. Afrika’dan 1.700 iş insanı, 24 Ticaret Bakanı, 19 Ticaret Odası Başkanı ve özel sektörden 3.000 kişiyi aşan temsilci katıldı. Ülkemizin Afrika kıtasıyla geliştirdiği hem ekonomik hem politik iş birlikleri karşılıklı fayda sağlamayı sürdürüyor.
- İsrail’in Filistin’de başlattığı kara harekâtı ve saldırılarından sonra bölgenin mevcut ekonomik ve sosyal durumuna dair yazılar yayınlanmaya başladı. Ekonomik açıdan yıllardır ara ara yaşanan çatışmalar nedeniyle dalgalı bir ekonomik görünüme sahip Gazze’de son saldırılardan sonra birçok bölgede ekonomi durdu. Sosyal hayatın da büyük ölçüde tahrip edildiği bölgede 44.000’den fazla konutun tamamen, 132.000’den fazla konutun ise kısmen yıkıldığı tahmin ediliyor. 150 fabrika, 120 okul ve çok sayıda kamu binasının da yıkılması nedeniyle bölgedeki hayat kilitlenmiş durumda.
- Pakistan Hükümeti’nin 3 Ekim tarihinde aldığı kararla ülkede bulunan milyonlarca Afgan göçmeni sınır dışı etme planı küresel çapta düşünce kuruluşlarının radarına girmiştir. Plana göre Pakistan’da halihazırda yaşayan milyonlarca Afgan’dan 1 Kasım’dan itibaren ülkeyi terk etmeleri istendi. Afganistan’da Taliban’ın yönetimi ele geçirdiği tarihten bu yana 600.000 Afgan’ın, tüm süreç boyunca da yaklaşık 3-4 milyon Afgan’ın Pakistan’a gittiği belirtiliyor.

- Hamas ile İsrail arasında devam eden çatışmalar sadece Orta Doğu bölgesini değil Asya bölgesi ülkelerini de diplomatik açıdan etkiliyor. Çin'in başlattığı ve yaklaşık on yıldır süren Bir Kuşak Bir Yol girişimi, Çin'in Orta Doğu'daki etkisini artırdı. Uzun bir süredir bölgedeki aktörlerle denge politikası yürüten Çin, yaşanan savaş sebebiyle bölgede oluşturduğu denge dinamiklerini yavaş yavaş kaybediyor. İsrail'in Filistin'e yönelik devam ettirdiği savaşta Çin çoğunlukla Filistin'e yakın duruyor. Birçok Avrupalı ülkenin Hamas'ı bir terör grubu olarak görürken Çin'in görmemesi, buna güzel bir örnek oluyor.
- Birleşik Krallık'ta bazı dönemler gündeme gelen yoksulluk ve fakirlik durumu bu dönemde de gündeme geldi. Açıklanan son veriler Birleşik Krallık'taki korkunç tabloyu gözler önüne serdi. Gıda yardımı talep eden insan sayısı her geçen gün artarken, evsizlik ve yoksulluk oranı tırmanışa geçti. Bazı kurumların verilerine göre dağıtılan acil gıda yardımı paket oranı geçen yıla göre %16, beş yıl öncesine göre ise %116 oranında arttı. Joseph Rowntree Vakfı ise yaklaşık 3,8 milyon insanın yoksulluğa maruz kalacağını öngörüyor.

DÜNYA NE KONUŞUYOR?

1-15 Kasım 2023

Bu Rapor, **Kalkınma Odaklı Stratejik Araştırmalar Merkezi (KOSAM)** tarafından özel olarak hazırlanmıştır.

Bu yayının tüm hakları KOSAM'a aittir. KOSAM'ın izni olmadan yayının tümünün veya bir kısmının elektronik veya mekanik (fotokopi, kayıt ve bilgi depolama vd.) yollarla basımı, yayımı, çoğaltılması veya dağıtımı yapılamaz. Kaynak göstermek sureti ile alıntı yapılabilir. Bu yayındaki tüm fikirler tamamen derlenen enstitüler, yayınlayan yazarlara aittir ve KOSAM'ın yayın politikalarını yansıtmamaktadır.

COPYRIGHT © 2023

KOSAM - Kalkınma Odaklı Stratejik Araştırmalar Merkezi

Akabe Mah. Alaaddin Kap Cd. No:130 D:H, 42020 Karatay / Konya TÜRKİYE

Tel: 444 1251 / 7975

www.kosam.org

info@kosam.org

İçindekiler

A. EKONOMİ	1
1. İspanya'nın Özel Sektöründeki Değişimler: Üretim Modelinde Bir Değişiklik Oldu mu? / Real Instituto Elcano (İspanya).....	1
2. Avrupa Birliği-Avustralya Ticaret Müzakerelerinde Yaşanan Tıkanıklığın Nedeni / Bruegel (Belçika).....	2
3. Türkiye-Afrika İş ve Ekonomi Forumu / IFRI (Fransa)	4
4. Çin, İki Yıllık Çip Üreticisine 5,4 Milyar Dolarlık Yatırım Yaptı / TIME (ABD)	5
5. Euro Bölgesi Felaketi: Durgunluk ve Stagflasyon Arasında / MISES WIRE (ABD)	6
6. Çin'in Dış Ticareti Belirgin Bir Artış İvmesi Gösteriyor / Xinhua Silk Road Information Service (Çin)	8
7. Ticari Yaptırımların Ekonomik Maliyeti / CEPR (Birleşik Krallık)	10
8. Gazze Savaşı'nın Ekonomik ve Sosyal Etkileri Nasıl Okunmalı / Palestine Economic Policy Research Institute (Filistin).....	11
9. Küresel Gelişmeler ve Analizler: Haftalık Monitör (30 Ekim-05 Kasım 2023) / Vivekananda International Foundation (Hindistan)	13
B. POLİTİKA	15
1. Çin'in Büyüyen Denizaltı Yetenekleri / Observer Research Foundation (Hindistan) ..	15
2. Ulusal Güvenlik Harcamalarını Yeniden Değerlendirmenin Zamanı Geldi mi? / SIPRI (İsveç)	16
3. Çin, Hipersonik Füzelerden Deniz Altı İnsansız Hava Araçlarına Kadar Atılımlar Yapıyor / The Economist (İngiltere)	18
4. Pakistan'ın Afganları Sınır Dışı Etmesi Bölgesel İstikrar İçin Risk Oluşturuyor / CRISIS GROUP (Belçika)	19
5. İsrail-Hamas Savaşı Çin'in Orta Doğu'daki Diplomatik Hırslarını Nasıl Test Ediyor? / ECFR (Almanya)	21
6. Gazze Savaşı'nın Doğu Akdeniz Enerji Güvenliği Üzerindeki Etkisi / The Washington Institute (ABD)	23

C. ÇEVRE.....	26
1. Hindistan Enerji Tüketiminin Ölçülmesi: Niceliksel Farklılıklar / Observer Research Foundation (Hindistan)	26
2. LNG İhracatı Amerikalılar için Doğalgaz Fiyatlarını Yükseltiyor / The Center for American Progress (ABD)	27
3. Avrupa Birliği Sınır Ötesi Elektrik İletiminin Devasa Değeri / Bruegel (Belçika)	29
4. Kanada'nın Orta ve Ağır Hizmet Tipi Kamyonu ve Otobüsleri için Sıfıra Giden Yol-2040 Yılına Doğru Temiz Taşımacılık / PEMBINA (Kanada)	30
D. SOSYAL.....	32
1. Önlemeye Yatırım Yapılmaması Sağlıkta Eşitsizliği Artırıyor / Grattan Institute (Avustralya)	32
2. Birleşik Krallık'ta Evsizlik, Yoksulluk ve Açlık Artıyor / Human Rights Watch (ABD) ..	33
E. TEKNOLOJİ.....	35
1. Platform Düzenleyicileri İçin 'Ödeme Ya Da Onay' Zorluğu / Bruegel (Belçika)	35
2. Hizbullah Tehdidi Uzaydan Görülebilecek / The Economist (İngiltere).....	36
3. 2024 Yılı Teknoloji Gündemi / HBR (ABD)	38
F. GERÇEKLEŞTİRİLECEK ETKİNLİKLER	40

A. EKONOMİ

1. İspanya'nın Özel Sektöründeki Değişimler: Üretim Modelinde Bir Değişiklik Oldu mu? / Real Instituto Elcano (İspanya)

Dış ticaret son on yılda İspanya ekonomisine sevindirici haberler getirmiştir. Bu dönem, ülkenin cari işlemler hesabının negatiften pozitive geçtiği bir dönemdir. Bu değişim, İspanya ihracatı rekabet gücündeki iyileşmenin yanı sıra ithalattaki azalmanın da bir sonucudur. İspanya bir zamanlar sürekli olarak negatif dış ticaret dengesine sahip bir ülke görünümündeydi. Cari işlemler hesabı 1961 ve 2011 yılları arasında sadece altı yılda pozitif denge kaydetmiştir. Ancak 2010-2012 yılında yaşanan euro krizinden sonra İspanya, kemer sıkma politikaları ve ihracatta kaydettiği pozitif ivme ile krizden çıkmayı başarmıştır.

İspanya Merkez Bankası'nın verilerine göre, İspanya ekonomisinin 2013-2022 yılları arasındaki finansman kapasitesi veya ihtiyacının gelişimi -hafif bir düşüş gösterdiği tek yıl olan 2018 hariç- dönem boyunca pozitif olmuştur. Bu gelişme, İspanya kayıtlarının tutulmaya başlamasından bu yana çoğu yılda finansman ihtiyacını tekrarlama eğilimiyle tezat oluşturmaktadır. Ekipman ve sermaye mallarının yanı sıra yakıt ithalatına olan belirgin bağımlılık, diğer mal ve hizmetlerin ihracatı ile dengelenmemiştir. İhracat sektöründeki değişim ve turizm başta olmak üzere hizmet sektöründen gelen iyi performans sayesinde 2016 yılında GSYH'nin %3'ünü aşmayı başaran dış fazla, negatif enerji dengesinden büyük ölçüde etkilenen mal dengesindeki açığı telafi etmiştir. Cari işlemler hesabının fazla vermesi bir ülke ekonomisi için olumludur; çünkü ilk olarak, uluslararası rezervleri şişiren net bir para girişini içerir. Bu rezervler aynı zamanda yurtdışında yatırım yapılmasını sağlayarak ülkenin finansman kapasitesini artırmaktadır. İkinci olarak, ihracatın ithalatı aşması ihracatçı sektörlerde yurtiçi üretimini ve istihdamı artırırken, uluslararası rekabette kalma ihtiyacı nedeniyle yabancı teknoloji transferi de artırır.

Son on yılda İspanya'nın dış sektöründe gözlemlenen 180 derecelik dönüşün altında yatan nedenleri açıklayan çeşitli çalışmalar ortaya çıkmıştır. Çalışmalarda, dış fazlanın İspanya ihracatının rekabet gücündeki belirgin bir iyileşmeden kaynaklandığı ve buna

özellikle son on yılda azalan iç talep nedeniyle ithalatta yaşanan düşüşün eşlik ettiği savunulmaktadır. Analizler, İspanya ekonomisinde yapısal bir değişimin gerçekleşmekte olduğunu ve bu değişimin kök salması halinde, İspanya ekonomisini onlarca yıldır kuşatan ve önemli kırılmalara neden olan cari işlemler açığına son vereceğini göstermektedir. Ancak, Almanya ve Hollanda gibi ülkelere benzeyen ihracat odaklı büyüme modeli dünya ekonomisinin parçalanması gibi bazı riskleri de beraberinde getirmektedir.

Kaynak: Takashi

Erişim: <https://www.realinstitutoelcano.org/en/analyses/changes-in-the-spanish-private-sector-are-they-sustainable-and-has-there-been-a-change-in-the-productive-model/>

Anahtar Kelimeler: İspanya, Ticaret, Uluslararası Ticaret

2. Avrupa Birliği-Avustralya Ticaret Müzakerelerinde Yaşanan Tıkanıklığın Nedeni / Bruegel (Belçika)

Beş yılı aşkın bir süre ve 15 tur süren yoğun müzakerelerin ardından Avrupa Birliği ve Avustralya, 29 Ekim'de ikili ticaret anlaşması görüşmelerini askıya almaya karar vermiştir. Ekonomik ve siyasi açıdan pek çok ortak noktası olan iki ortak arasındaki ticari ilişkiler neden kesildi? Brüksel açısından bakıldığında Avustralya nispeten küçük bir ortaktır -ki bu da nispeten küçük bir ekonomidir (AB'nin onda biri büyüklüğünde)- ve coğrafi olarak çok uzaktadır. 2022 yılında Avustralya, AB ihracatının ancak %1,5'ini, mal

ithalatının ise %0,6'sını gerçekleştirmiştir. Canberra'dan bakıldığında, AB daha büyük bir ortaktır ve ihracat hedefleri arasında beşinci sırada (ancak değer açısından yalnızca %4) ve ithalat menşeleri arasında ikinci sırada (değer açısından %14) yer almaktadır. Avustralya'nın halihazırda en büyük beş ortağından dördü ile ihracat (Çin, Japonya, Güney Kore ve Hindistan) ve ithalat (Çin, ABD, Güney Kore ve Japonya) için serbest ticaret anlaşmaları bulunmaktadır. Avustralya ayrıca 2021 yılı Aralık ayında Birleşik Krallık ile Mayıs 2023'te yürürlüğe girecek olan bir serbest ticaret anlaşması imzalamıştır. Dolayısıyla Avustralya'nın, aralarında Japonya, Yeni Zelanda, Singapur, Güney Kore ve Vietnam'ın da bulunduğu Asya-Pasifik bölgesindeki ülkelerle halihazırda çok sayıda serbest ticaret anlaşması bulunan AB ile de bir ticaret anlaşması imzalaması doğal görünmektedir.

Kaynak: Bruegel

En büyük zorluk ise AB ve Avustralya'nın küresel mal ihracatı bileşimiyle ortaya çıkan karşılaştırmalı avantajların keskin farklılıklarından kaynaklanmaktadır. Buna göre tarım ürünleri ve hammaddeler Avustralya ihracatının neredeyse %85'ini oluştururken, AB ihracatının ise %20'sinden daha azını oluşturmaktadır. İmalat sanayi ise AB ihracatının %80'inden fazlasını oluştururken, Avustralya ihracatının %10'undan daha azını oluşturmaktadır. Ekonomik açıdan, Avustralya ve AB arasındaki bu tamamlayıcı karşılaştırmalı üstünlük, ekonomik kazanımların kaynağı olmalı ve iki ülkeyi bir ticaret

anlaşması imzalamaya teşvik etmelidir. Ancak, politik ekonomi açısından durum tam tersidir. Geleneksel olarak her iki taraf da karşılaştırmalı üstünlüklerin nispeten düşük olduğu ürün kategorilerinde korumacı bir tutum sergilemiştir. Fakat, AB ve Avustralya arasındaki ticareti koruma açısından görünen bu simetri artık geçerli değildir. Çünkü tarım ürünlerine nispeten yüksek koruma uygulamaya devam eden AB'nin aksine Avustralya tarım dışı ürünlere düşük tarifeler uygulamaktadır.

Erişim: <https://www.bruegel.org/analysis/reason-european-union-australia-trade-negotiation-hiccup>

Anahtar Kelimeler: Avustralya, Ticaret, Yeşil Sanayi

3. Türkiye-Afrika İş ve Ekonomi Forumu / IFRI (Fransa)

Türkiye-Afrika İş ve Ekonomi Forumu'nun (TABEF) dördüncüsü 12-13 Ekim 2023 tarihleri arasında İstanbul'da düzenlenmiştir. Afrika'dan 1.700 iş insanının katıldığı, 24 ticaret bakanı ve 19 ticaret odası başkanı dahil olmak üzere özel sektör ve kamu sektöründen yaklaşık 3.000 katılımcı, iki gün boyunca Türkiye'nin ekonomi başkentinin iş merkezi Şişli'deki İstanbul Kongre Merkezi'nde bir araya gelmiştir. 2016 yılından bu yana iki yılda bir düzenlenen bu toplantı, Ankara'nın özellikle Afrika kıtasıyla ilgili düzenli olarak başvurduğu bir zirve diplomasisidir. Afrika'ya açılım planının başlatıldığı 2003 yılından bu yana üç genel Türkiye-Afrika zirvesi (2008, 2014 ve 2021) düzenlenmiştir. Fransa, Çin ve Rusya gibi Afrika'nın diğer ortakları tarafından da düzenlenen bu büyük diplomatik toplantılar, kıta ile iş birliği için öncelikleri belirleyen bir yol haritası oluşturmayı amaçlamaktadır. 2022 yılı mayıs ayında düzenlenen medya ve iletişim stratejileri konulu Türk-Afrika zirvesi ve 2023 yılı mart ayında TRT'nin bir Afrika kanalı açması gibi gelişmeler Türkiye ile Afrika arasındaki ilişkilere ivme kazandırmıştır.

Afrika, Türkiye'de düzenlenen uluslararası ticaret fuarlarında da giderek daha fazla temsil edilmektedir. 2023 yılı temmuz ayında Uluslararası Savunma Sanayii Fuarı (IDEF), aralarında Kenya, Güney Afrika, Sudan ve Angola'nın da bulunduğu bir dizi Afrika heyetini İstanbul'a çekmiştir. Bununla birlikte, Türkiye'nin Afrika'daki dış politika uygulamaları sadece zirvelerle sınırlı değildir. Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın

yüksek profilli yıllık resmi gezileri ve 100'den fazla Türk yetkilinin Afrika'ya yaptığı ziyaretler de dahil olmak üzere, ikili ilişkilerin önemli bir hakimiyeti vardır. Türkiye tarafından düzenlenen zirvelerin çeşitliliği, çok sektörlü stratejisini yansıtmaktadır. Türkiye, Afrika'daki erişimini genişletmek için çok çeşitli ekonomik, siyasi, kültürel, dini, insani, güvenlik ve bazen de ideolojik kaynakları seferber etmektedir.

Kaynak: Türkiye Cumhuriyeti Cumhurbaşkanlığı İletişim Başkanlığı

Erişim: <https://www.ifri.org/fr/publications/editoriaux-de-lifri/forum-economique-turquie-afrique-rendez-entrepreneurs-coeur-de>

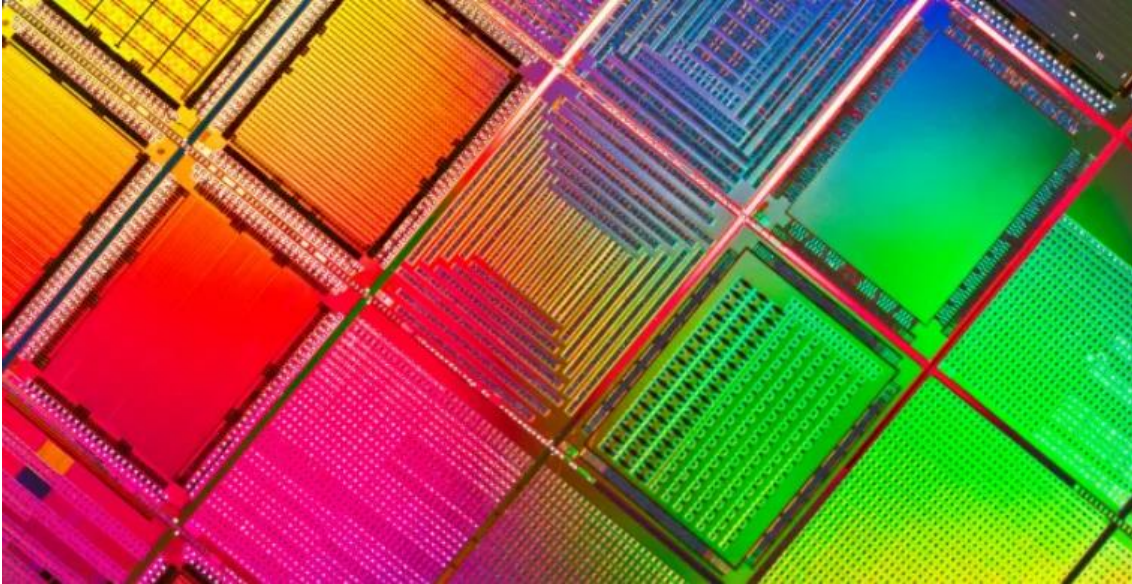
Anahtar Kelimeler: Afrika, Ekonomi, Türkiye, Zirve.

4. Çin, İki Yıllık Çip Üreticisine 5,4 Milyar Dolarlık Yatırım Yaptı / TIME (ABD)

Changxin Xinqiao Memory Technologies Inc. yarı iletken firması devlet destekli yatırımcılardan yaklaşık 39 milyar yuan (5,4 milyar dolar) toplarken, Pekin'in teknolojik olarak kendi kendine yeterliliği sağlama ve ABD yaptırımlarına karşı koyma çabalarını iki katına çıkarmıştır. Hefei merkezli Changxin Xinqiao devlet destekli Çin Entegre Devre Endüstrisi Yatırım Fonu'ndan 14,6 milyar yuan sağlamış ve iki farklı devletle bağlantılı olan yatırımcıdan da fon almıştır. Bloomberg News'in haberine göre Changxin Memory, Micron Technology INC ve Samsung Electronics Co. dahil küresel piyasa liderleri ile

rekabet etmeyi ve 14,5 milyar dolardan fazla varlık sağlayacak bir halka arz için Çin'de gerekli yerlere başvuruda bulunmayı düşünmektedir.

Son yıllarda ABD tarafı Çin'in son çip teknolojilerine erişimini kısıtlama yönünde çeşitli faaliyetlerde bulunurken, Pekin ise yarı iletken endüstrisinde ciddi atılımla yapma çabası içerisindedir. Kasım ayının sonunda ABD Başkanı Joe Biden'ın Asya- Pasifik Ekonomik İş Birliği Zirvesi'nde Çin Devlet Başkanı Xi ile bir araya gelerek iki ülke arasındaki ekonomik gerilimin azaltılmaya çalışılacağı söylenmiştir. Çin'in uzun vadeli yarı iletken hedeflerine yönelik ana finansman aracı olan Büyük Fon, 2023 yılında finansman oranlarını büyük oranda artırmıştır. Sadece 2023 yılında Changxin Xinqiao dahil olmak üzere bir düzineden fazla şirkete fon sağlanmıştır.

Kaynak: Getty Images

Erişim: <https://time.com/6332055/china-invests-changxin-xinqiao-memory/>

Anahtar Kelimeler: ABD, Çin, Çip, Teknoloji, Yarı İletken

5. Euro Bölgesi Felaketi: Durgunluk ve Stagflasyon Arasında / MISES WIRE (ABD)

Euro Bölgesi ekonomi verilerine bakıldığında durumun görünenden daha kötü olduğu ve bir daralma yaşandığı gözlemlenmiştir. S&P Global tarafından derlenen Euro Bölgesi imalat satın alma yöneticileri endeksi, ekim ayında son üç ayın en düşük seviyesi olan

43,1'e kadar gerilemiştir. Bununla birlikte, Avrupalı analistler, hizmet sektörünün fazlasıyla büyük ve güçlü olduğu bahanesini kullanarak imalattaki düşüşü görmezden gelmektedir. Euro bölgesi Bileşik PMI göstergesi ise son otuz beş ayın en düşük seviyesi olan 46,5 ile büyük bir daralma yaşarken, hizmet sektörü ise son otuz iki ayın en düşük seviyesi olan 47,8 ile durgunluk bölgesine gerilemiştir.

Bazı analistler yaşanan ekonomik daralmadan dolayı enerji krizini ve Avrupa Merkez Bankası (ECB) faiz artırımlarını suçlamaktadır. Mayıs 2022 ile Haziran 2023 arasında, doğal gaz, petrol ve kömürün yanı sıra buğday da dahil olmak üzere tüm emtialar Ukrayna Savaşı öncesi seviyelerine geri dönmüştür. Ilıman bir kış ve finansal daralmanın etkisi, Euro Bölgesine güçlü bir teşvik sağlamış ve arz kesintisi oluşturmamıştır. Maliye ve para politikası enflasyonist olmaya devam ederken, mali kurallar ve sınırlar askıya alındığı için hükümetlerin istedikleri gibi harcama yapabildiği belirtilmiştir. Büyüme ve üretkenliği güçlendirmeyi amaçlayan AB Yeni Nesil Fonunun 750 milyar euroluk teşvik paketi tüm hızıyla devam etmektedir.

Kaynak: MİSES

Hepsi bir araya getirildiğinde, büyük teşvik paketleri, açık harcamalar, uzlaşmacı para politikası ve ucuz doğal gaz, kömür dış desteği gibi fırsatlara rağmen hala ekonomide büyüme belirtisi yoktur. Euro Bölgesinin büyümesi Çin'e yapılan ihracat ile ilişkili olsaydı bugün Almanya durgunluğun eşiğinde olmazdı. Ayrıca, Euro Bölgesinin 2011 ile 2019 yılları arasında gösterdiği zayıf büyüme, Çin'in olağanüstü genişleme dönemine denk gelmiştir. Euro Bölgesi eski sektörleri ve zombi firmalarını sübvansede ederek, devlet

harcamalarını şişirerek, en üretken sektörler üzerindeki vergileri büyük ölçüde artırarak teknoloji, endüstri ve yüksek üretkenlik sektörlerini uzaklaştırmaktadır. Siyasi olarak dayatılan ekonomik kararların uygulanması Euro Bölgesine çeşitli zararlar vermiştir. Avrupa Merkez Bankası'nın enflasyon ve büyüme arasında karar vermesi yanlış bir tutumdur. Sorun şu ki, Avrupa hükümetleri tüm mali dengesizliklerin para politikası tarafından gizleneceğine inanmakta, negatif reel oranlar ve borçtan para kazanılmasını talep etmektedir. Bu nedenle, Avrupa Merkez Bankası'nın durgunluk ve stagflasyon arasında seçim yapmak zorunda kalacağı düşünülmekte.

Erişim: <https://mises.org/wire/eurozone-disaster-between-stagnation-and-stagflation>

Anahtar Kelimeler: Avrupa Merkez Bankası, Durgunluk, Euro Bölgesi, Gayri Safi Yurt İçi Hasıla

6. Çin'in Dış Ticareti Belirgin Bir Artış İvmesi Gösteriyor / Xinhua Silk Road Information Service (Çin)

Yılın ilk ayından bu yana küresel ticarete yaşanan durgunluğa rağmen Çin'in ithalat ve ihracatı, olumlu faktörlerin birikimiyle istikrarlı bir şekilde devam ediyor. Salı günü açıklanan resmi verilere göre, ilk 10 ayda ülkenin toplam mal ithalatı ve ihracatı yıllık %0,03 artışla 34,32 trilyon yuan (yaklaşık 4,78 trilyon ABD doları) olurken, ilk üç çeyrekteki %0,2'lik düşüş tersine dönmüştür. Gümrük Genel İdaresi'ne göre Ocak-Ekim döneminde ihracat yıllık %0,4 artışla 19,55 trilyon yuan olurken, ithalat bir önceki yıla göre %0,5 azalarak 14,77 trilyon yuana gerilemiştir. Ekim ayında ülkenin dış ticareti bir önceki yıla kıyasla %0,9 artarak 3,54 trilyon yuana yükselmiş ve dört aylık düşüş serisine son vermiştir.

Çin'in ihracatı geçen ay yıllık bazda %3,1 oranında daralırken, ithalat %6,4 oranında artmış ve büyüme oranı Eylül ayına göre %7,3 puan daha hızlı gerçekleşmiştir. Verilere göre, ekim ayında Çin'in ticaret fazlası yıllık %27,9 daralarak 405,47 milyar yuan olmuştur. Güneydoğu Asya Ülkeleri Birliği (ASEAN) 2023 yılının ilk 10 ayında Çin'in en büyük ticaret ortağı olmayı sürdürmüştür. Çin'in ASEAN ülkeleriyle ticareti yıllık %0,9 artışla 5,23 trilyon yuana ulaşarak ülkenin toplam ticaret değerinin %15,2'sini

oluşturmuştur. Çin'in Avrupa Birliği ile ticareti bir önceki yıla göre %1,6 azalırken, ABD ile ticareti Ocak-Ekim döneminde yıllık bazda %7,6 gerilemiştir. Ülkenin beş Orta Asya ülkesiyle ticareti yıllık %34,8 artışla güçlü bir büyüme kaydederken, Bir Kuşak, Bir Yol katılımcı ülkeleriyle ticareti yıllık %3,2 artmıştır.

Ocak-Ekim döneminde özel teşebbüsler tarafından gerçekleştirilen ithalat ve ihracat %6,2 artışla 18,24 trilyon yuana ulaşarak ülke toplamının %53,1'ini oluşturmuştur. Veriler incelendiğinde, Çin'in toplam ihracatının %58,5'ini oluşturan makine ve elektronik ürünler söz konusu dönemde %2,8 oranında arttığı görülmüştür. Otomobil ihracatı parlak bir nokta olmaya devam ederken otomobil ihracat değeri ilk on ayda bir önceki yıla göre %88,5 oranında artmıştır. Çin'in ham petrol ithalat hacmi bu dönemde %14,4 oranında artarken, demir cevheri ithalat hacmi ise %6,5 oranında yükselmiştir.

China Everbright Bank analisti, Çin dış ticaretinin gelişmiş bir yapı ve kayda değer bir esneklik gösterdiğini belirterek, önümüzdeki birkaç ayın yabancı ülkelerde yoğun alışveriş sezonuna denk gelmesi nedeniyle Çin ihracatının güçleneceğini düşünmektedir. Ticaret Bakanlığı sözcüsü, "Dördüncü çeyrekteki iyi ivmeyi daha da sağlamlaştırmak, dış ticaret kalitesini istikrara kavuşturmak ve iyileştirmek için yıllık hedeflere ulaşma konusunda kendimize güveniyoruz" demiştir.

Kaynak: Zhang Ailin

Erişim: <https://en.imsilkroad.com/p/337009.html>

Anahtar Kelimeler: Çin, İhracat, İthalat, Ticaret

7. Ticari Yaptırımların Ekonomik Maliyeti / CEPR (Birleşik Krallık)

Rusya'nın Ukrayna'ya karşı başlattığı geniş çaplı işgalin ardından, ticari yaptırımların hem yaptırım uygulanan hem de yaptırım uygulayan ülkeler açısından ekonomik maliyetlerini değerlendirmek giderek daha önemli hale gelmiştir. Rusya'nın AB'ye yönelik enerji ihracatına ve AB'nin Rusya'ya yaptığı ihracata uygulanan ambargolar, önemli asimetrileri ortaya koymaktadır. Sovyetler Birliği'nin eski uydu ekonomileri olan küçük Avrupa ülkeleri, büyük Batı Avrupa ülkelerine göre daha fazla sıkıntı çekmektedir. Ukrayna'nın işgali, Ortadoğu'da yenilenen gerilimler, ülke ekonomisi ve Çin ile Batı arasındaki çok yönlü rekabet jeopolitiğin ekonomi politikası ve özellikle ticari yaptırımlarla son derece alakalı olduğunu göstermiştir. Ticari yaptırımların sonuçlarını değerlendirmek için geleneksel yaklaşım çok ülkeli, çok sektörlü ticaret modelleri oluşturmak ve bunları makul görülen bazı parametre değerlerine dayanarak simüle etmektedir. Bu yaklaşımın doğasında bazı zorluklar vardır.

Kaynak: VoxEU

Yaptırımlara karşı ülkeler alternatif pazarlara yönelirken, alternatif bulmanın ne kadar kolay olduğuna bağlı olarak farklı maliyetler ortaya çıkabilmektedir. Sonuç olarak, ticari yaptırımların ne kadar zarar verici olduğunu ölçmeye çalışan birçok yorumcu, hazırda bulunan tahminlere başvurabilir. Rusya örneğinde bazı Batı Avrupa ülkelerinin, enerji girdilerinin büyük bir kısmını Rusya'dan karşıladıkları için birinci dereceden etkilendikleri görülmüştür. Yakın tarihli bir makalede (Imbs ve Pauwels 2023), hazır verilerden hesaplanması kolay bir alternatif önerilmiştir. Yaklaşım tamamen ampiriktir; yani kalibre

edilmiş bir modele ve dolayısıyla herhangi bir ikame esnekliğinin kalibrasyonuna dayanmamaktadır. Buradaki fikir, değer zincirindeki dolaylı ticaret dahil olmak üzere ambargo altında sifıra ayarlanacak bileşenleri tarihsel ticaret modellerinden çıkarmaktır. Bu bileşenlerin çıktı içindeki payı, yaptırımın yaklaşık etkisini temsil etmektedir.

Erişim: <https://cepr.org/voxeu/columns/economic-costs-trade-sanctions>

Anahtar Kelimeler: Ambargo, Enerji, Rusya, Ticari, Ukrayna

8. Gazze Savaşı'nın Ekonomik ve Sosyal Etkileri Nasıl Okunmalı / Palestine Economic Policy Research Institute (Filistin)

Bugün Gazze'de herhangi bir "ekonomik" faaliyet varsa, bu geçimlik bir ekonominin ya da hayatta kalma ekonomisinin ötesine geçmemektedir. Ekonominin ve konut altyapısının haftalar, hatta aylar boyunca devam eden yıkımı ışığında, önceki zamanlarda olduğu gibi ekonomik "kayıpları" tartışmak gerçekçi değil, verimsizdir ve anlamsızdır. Bazı tarihsel göstergeler savaş sonrası zorlukların iki ana yönü hakkında bir ön resim sunmaktadır: Gayri Safi Yurtiçi Hasıla'daki (GSYH) kayıp ve yerleşim birimleri ile ekonomi, hizmet, kamu ve özel tesislerin maddi tahribatı. Savaşın yol açtığı ve her gün yeni biçimlerini görmeye devam ettiğimiz kitlesel açlık, susuzluk, hastalık, psikolojik travma ve diğer insani sonuçlara neden olmaktadır. Önceki savaşların meydana getirdiği şok, 2014'ün ikinci yarısında %10'u aşmayan bir düşüşle Gazze ekonomisinin gerilemesine yol açmış, bu düşüş bir sonraki yıl yeniden inşa çabalarıyla hızla telafi edilmiştir. O tarihten bu yana Gazze Şeridi ekonomisi, bölünme ve abluka öncesi seviyeye geri dönmesini sağlayacak herhangi bir büyüme kaydetmemiştir. Filistin Merkezi İstatistik Bürosu Gazze Şeridi'nin 2023 yılında ilk üç aylık GSYH'sini yaklaşık 700 milyon dolar olarak tahmin etmektedir. Ancak eldeki göstergeler, savaşın dördüncü haftasına kadar Gazze Şeridi'nde dümdüz moloz yığınlarıyla sonuçlanan yaygın bir yıkım tablosunu ortaya koymaktadır. Şu an itibarıyla 44.000'den fazla konutun tamamen, 132.000'den fazla konutun ise kısmen yıkıldığı tahmin edilmektedir. Ayrıca bu rakam Gazze'deki "konut stokunun" yaklaşık %50'sini temsil etmektedir. 150 fabrika, 120 okul ve çok sayıda kamu binası da (son sayıma göre) yıkılmıştır. Gazze ekonomisi, 2014 yılında yaşanan çatışma sonucunda GSYH'de 460 milyon dolarlık keskin bir düşüş yaşamıştır. UNCTAD, 2008 savaşından

kaynaklanan doğrudan ekonomik kayıpların 2,5 milyar dolar olduğunu belirtmiştir. 2012 ve 2014 yılında yaşanan savaşlarda zarar gören varlıkların yaklaşık 2,7 milyar dolar olduğu belirtilirken, Filistin Yönetimine göre yeniden inşa maliyeti 3,9 milyar dolar olarak tahmin edilmiştir.

Batı Şeria'da özel sektör ekonomisi yavaş da olsa işlemeye devam ederken, hükümet ve belediye hizmetleri ise birçok işçinin işyerlerine ulaşmada güçlük çekmesine rağmen işlemeye devam etmekte. Ticari sektör de mal ve hizmet akışını sürdürmek ve ticari faaliyetlerini mümkün olduğunca devam ettirmek için mücadele ediyor. Batı Şeria'da büyük çaplı askeri çatışmalara yol açacak bir "doğu cephesi" patlak vermese bile, Filistin-İsrail savaşının beklenen ekonomik sonuçları ortaya çıkmaya başlıyor. Dolayısıyla, Batı Şeria'nın karşı karşıya kalacağı ekonomik krizler birbirini takip eden dalgalarla bir araya gelerek birbirlerini güçlendirmeleri halinde daha da kötü ekonomik sonuçlara neden olacağı düşünülüyor.

Savaşın ilk gününden bu yana Batı Şeria'dan 160.000 işçinin çoğu (işgücünün yaklaşık %20'si) ve Gazze'den 20.000 işçi (geçen yıldan bu yana İsrail'de çalışmalarına izin verilen) İsrail pazarlarında çalışmayı bırakmıştır. Batı Şeria'da artan işsiz sayısına ek olarak, kamu talebinde ve yoksul ailelerin satın alma gücünde ani bir düşüşe, piyasadaki likiditede azalmaya ve yerel ücret seviyeleri üzerinde aşağı yönlü baskıya neden olacaktır. Satın alma gücünün azalması, turizmin durması ve işçilerin vilayetler arasında taşınması beklenen diğer şok etkilerini daha da artıracaktır. Filistin, ekonomik istikrarını, direncini ve büyüme beklentilerini tehdit eden çok katmanlı bir ekonomik krizle karşı karşıyadır. Ekonomik belirsizlik her alanda depresif bir etki oluşturacaktır. Bu durum, zorlukları ele alma ve zor zamanlarda Filistin halkını destekleme adına hem yerel hem de uluslararası düzeyde ortak çaba gösterilmesini gerektirmektedir.

Erişim: <https://mas.ps/en/publications/9461.html>

Anahtar Kelimeler: Altyapı, Ekonomi, Gazze, GSYH, Savaş

9. Küresel Gelişmeler ve Analizler: Haftalık Monitör (30 Ekim-05 Kasım 2023) / Vivekananda International Foundation (Hindistan)

Japonya'da Kishida İddialı Teşviklerle Ekonomik Dönüşümü Hedefliyor

Japonya Başbakanı Fumio Kishida'nın iddialı teşvik paketi, işgücünü destekleyerek ve iç yatırımı teşvik ederek ekonomiyi yenilemeyi amaçlıyor. Ancak geçmişte alınan önlemler köklü yapısal sorunları çözmeye başarısız olduğu için bu kez büyük harcamaların ülkenin büyüme oranını artırmaya yardımcı olup olamayacağı belirsizdir. Paket, toplam 37,4 trilyon yen (249 milyar dolar) tutarında teşvik önlemleri içermekte ve pandemi öncesi dönemlerde derlenen önceki harcama programlarını aşmaktadır. Amaç, ülkenin potansiyel büyüme oranını ABD ve Avrupa ile aynı seviyeye, %1'e çıkarmaktır. Japonya'da ücret artışı ve yatırımlar, uzun süreli deflasyonist baskı nedeniyle otuz yılı aşkın süredir durgun seyretmektedir. Ekonominin arz kapasitesindeki genişlemeyi gösteren potansiyel büyüme oranı, varlık balonunun çöküşünden hemen önce, 1990 mali yılında %3,7'dir. Bu rakam, 2022 mali yılında sadece %0,4'tür. Dünya genelinde ülke rakamlarına bakıldığında %1,0 rakamı belirgin bir hedef haline gelmektedir. Ekonomik İş Birliği ve Kalkınma Örgütü'ne göre Japonya'nın potansiyel büyüme oranı 2022 yılında ABD'nin %1,8, Kanada'nın %1,5 ve Fransa'nın %1,2'sinin gerisinde kalmıştır.

Wall Street Finansçıları Neden Suudi Arabistan'a Akın Ediyor?

Suudi Arabistan, petrole dayanan ekonomisini çeşitlendirme adına daha fazla yatırımı çekebilmek için geçtiğimiz hafta üst düzey finansçıları ve teknoloji devlerini ağırlamıştır. Birçok gözlemci tarafından 'Çöldeki Davos' olarak adlandırılan Geleceğe Yatırım Girişimi (FII) Forumu, Hamas'ın İsrail'e saldırması ve ardından İsrail'in Gazze'ye saldırmasından haftalar sonra gerçekleşmiştir. Forumu, JP Morgan'ın CEO'su Jamie Dimon ve Citigroup'un CEO'su Jane Fraser gibi Wall Street'in önde gelen bankacılarının yanı sıra görevden alınan WeWork CEO'su Adam Neumann da katılmıştır. Hepsi de Suudi Arabistan'ın egemen varlık fonu Kamu Yatırım Fonu'nun (PIF) sunabileceği potansiyel fırsatlardan etkilenmiştir. Wall Street'in önde gelen finansçılarının katılımı, Suudi petrol parasının yabancı yatırımlar için hala cazip olduğunu, ancak Orta Doğu'daki yeni savaşın Suudi Arabistan'ın devlet petrol devi Aramco'nun halka daha fazla hisse satma planlarını bozabileceğini göstermiştir. Geçtiğimiz ay The Wall Street Journal, dünyanın en büyük

petrol şirketi olan Aramco'nun 50 milyar dolar kadar hisse satmayı düşündüğünü bildirirken eğer Krallık hisse satışını gerçekleştirirse, bu tarihteki en büyük halka arz olacaktır.

Küresel Üretim Dinamikleri Değişirken Nadir Toprak Fiyatları Stabilize Oluyor

Nadir Topraklar MMI (Aylık Metaller Endeksi) iki aylık yükseliş ivmesinin ardından kısa süre önce yavaşlamaya başlamıştır. Endeks yaklaşık olarak toplanda %3,39 oranında düşüş kaydetmiştir. Endeksin birçok bileşeni yatay seyrederken, praseodimyum neodimyum oksit gibi bazı bileşenler ise gerilemiştir. Bununla birlikte endeks 4. çeyreğin geri kalanında yeniden yükselme potansiyeline sahiptir. Myanmar'daki madencilik yasağı, Vietnam gibi diğer ülkelerin nadir toprak oyunlarını hızlandırmayı planlarken, nadir toprak alıcılarının stok yapmasına neden olabilir. Dünyanın 1 numaralı nadir toprak üreticisi Çin'in ekonomisi son birkaç ayda güçlenirken, nadir toprak fiyatları aylık bazda yukarı yönlü ivmesini sürdürememiştir. Yine de Çin dışındaki küresel nadir toprak piyasasında, küresel ticaret ve fiyat dinamiklerini etkilemeye devam eden birçok faktör vardır. Vietnam, Çin'den sonra dünyanın en büyük ikinci nadir toprak madeni rezervlerine sahiptir. Buna, 2022 yılında 4.300 ton olan yıllık nadir toprak oksit üretimini bu on yılın sonuna kadar 60.000 tona çıkarma planları da dahildir.

Erişim: <https://www.vifindia.org/2023/november/13/global-developments-and-analysis-weekly-monitor-30-October-05-November-2023>

Anahtar Kelimeler: Ekonomi, Finans, Nadir Toprak Elementi, Üretim

B. POLİTİKA

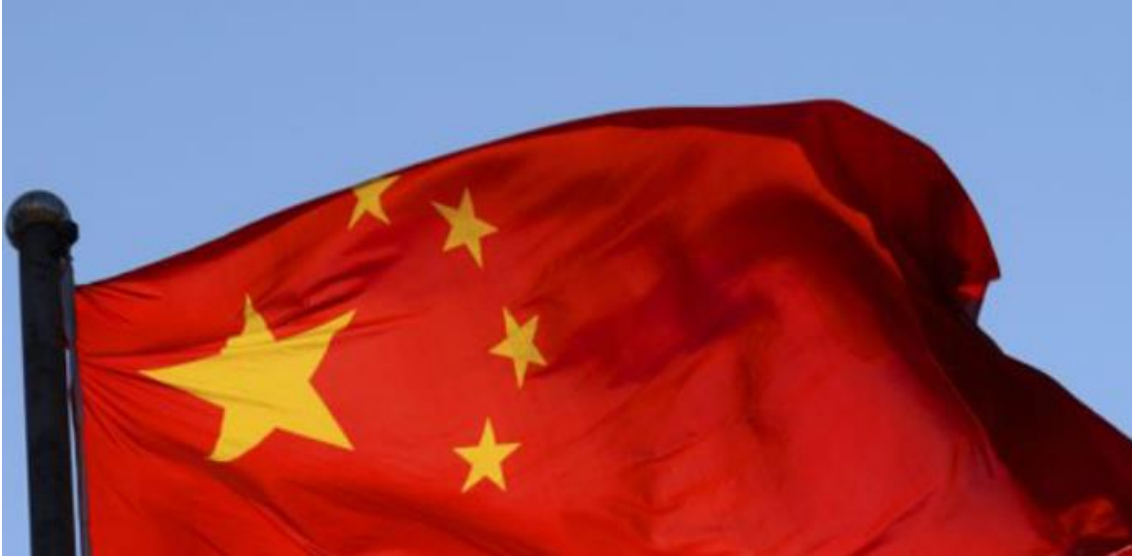
1. Çin'in Büyüyen Denizaltı Yetenekleri / Observer Research Foundation (Hindistan)

Çin, bir araştırma gemisi olduğunu iddia ettiği Shi Yan 6'yı bir deniz araştırma programı için Sri Lanka'ya göndermeye çalışmıştır. Geminin ağustos ayının üçüncü haftasında Sri Lanka'ya yanaşmak için izin istediği bildirilmiştir. Sri Lanka "geminin potansiyel casusluk yetenekleri" sebebiyle çeşitli endişeleri olduğunu belirtmiştir. Böylece geminin "araştırma faaliyetleri için sınırlı bir zaman dilimi tanınmasına, gemide yerel bilim adamları ve araştırmacıların bulunmasına ve Sri Lanka donanması tarafından izlenmesine" yol açmıştır. Hindistan'ın Çin'in Hint Okyanusu'nda, özellikle de Sri Lanka'da artan donanma varlığına ilişkin güvenlik endişeleri yeni bir durum değildir. Çin'in "araştırma faaliyetleri" kisvesi altında casus gemilerini Sri Lanka'ya yanaştırdığı birçok olay yaşanmıştır.

Shi Yan 6'nın ötesinde Çin'in nükleer denizaltıları da çeşitli ilerlemeler kaydetmiştir. ABD Deniz Harp Akademisi'nin Çin Denizcilik Çalışmaları Enstitüsü'nün yeni bir raporuna göre Çin şu an Tip 095 nükleer güçle çalışan seyir füzesi denizaltıları (SSGN) ve Tip 096 balistik füze denizaltılarını (SSBN) geliştirmektedir. Uydu görüntülerine dayalı analizler de denizaltı inşasında meydana gelen değişikliklerin ve kaydedilen ilerlemenin izlenmesinde kullanılmıştır. Örneğin, raporda Tip 093B denizaltısının Ocak 2023'te Huludao tersanesindeki yeni inşa tesisinden çıkarılacağından bahsedilmektedir. Bahsedilen denizaltılar henüz geliştirme aşamasındadır ve 2030 yılında hizmete girmeleri beklenmektedir. Bu denizaltıların yeterince sessiz olmaları nedeniyle stratejik caydırıcılık devriyelerini daha düzenli bir şekilde üstlendikleri düşünülmektedir.

Bir başka yeni denizaltı olan Tip 093B nükleer saldırı denizaltısına da dikkat çekiliyor. Son Çin Askeri Güç Raporu'na göre Çin, Mayıs 2022 ile Ocak 2023 arasında iki adet SHANG III (TIP 093B) sınıfı güdümlü füze nükleer saldırı denizaltısını (SSGN) denize indirmiştir. Çin'in denizaltılarla yukarı doğru hareketliliği tüm büyük Hint-Pasifik güçleri için endişe kaynağıdır. Askeri analistler Çin denizaltılarını takip etmenin "giderek daha fazla uluslararası bir çaba" haline geldiğini, Japon ve Hint ordularının ABD ve Avustralya dahil

diğer Hint-Pasifik güçleriyle birlikte çalıştığını belirtiyor. Bu ülkeler ayrıca geniş Hint-Pasifik bölgesinde denizaltı avlama uçakları konuşlandırmaktadır. Fransa gibi diğer deniz güçlerini de içeren küçük çaplı ortaklıkların önümüzdeki yıllarda, özellikle Çin'in deniz cephaneliğini izlemeye odaklanarak güçlenmesi muhtemeldir.

Kaynak: ORF

Erişim: <https://www.orfonline.org/research/chinas-growing-submarine-capabilities/>

Anahtar Kelimeler: Çin, Denizaltı, Saldırı, Strateji

2. Ulusal Güvenlik Harcamalarını Yeniden Değerlendirmenin Zamanı Geldi mi? / SIPRI (İsveç)

Dünya, çoğu askeri olmayan çok çeşitli güvenlik riskleriyle karşı karşıyadır. BM Silahsızlanma Danışma Kurulu'ndan alınan yeni bir raporda, devletlerin daha bütüncül bir güvenlik anlayışı geliştirmeleri ve finansmanı zor, insani güvenlik önceliklerini dengelemeleri çağrısında bulunulmuştur. Askeri tehditlerle ilgili önceliklerin yanı sıra iklim değişikliği, gıda, enerji güvenliği ve ekonomik güvenlik gibi konular da listelenmektedir. Bu nedenle, güvenlik tehditlerini ve risklerini ele almak için hükümet harcamalarının gözetimi ve hesap verilebilirliği ile ilgili süreçler ve tartışmalar, yalnızca askeri harcamaları değil, hükümetler tarafından belirlenen güvenlik öncelikleri yelpazesindeki harcamaları da kapsamalıdır. UNIDIR ve SIPRI, güvenlik harcamalarının gözetimi ve hesap verebilirliğini iyileştirmek için üç adımdan oluşan bir yaklaşım

önermektedir: Ulusal güvenlik önceliklerinin belirlenmesi ve analiz edilmesi, hükümetlerin bu önceliklerin her birine hangi kaynakları tahsis ettiğini belirlemek, hükümet harcamaları ile bu öncelikler arasındaki uyumun değerlendirilmesi.

Ulusal güvenlik önceliklerinin ana kaynakları ulusal düzeyde güvenlik stratejileridir. Çoğu eyalette, hükümetin hangi güvenlik risklerini tehdit ve öncelik olarak algıladığına dair en az bir kamuya açık belge bulunmaktadır. Örneğin, Nijerya'nın 2019 Ulusal Güvenlik Stratejisi, 13 zorlu güvenlik ve insan güvenliği tehdidini tespit etmekte ve bunlarla mücadele etmek için bütünsel ve koordineli bir yaklaşım çağrısında bulunmaktadır. Harcama gereksinimlerini değerlendirecek kadar spesifik öncelikleri belirlemek her zaman kolay değildir. Örneğin, Gürcistan'ın 2011 Ulusal Güvenlik Konseptindeki 18 "Ulusal güvenlik politikası önceliği", "Ekonomik güvenlik politikası" ve "Devlet kurumlarının geliştirilmesi, demokrasinin güçlendirilmesi" gibi çok geniş alanı içermektedir. Diğer bir sorun ise, hangi güvenlik tehditlerinin ve önceliklerinin devletler tarafından en önemli olarak algılandığının genellikle belirsiz olmasıdır.

Kaynak: Shutterstock

Benzer şekilde, askeri olmayan güvenlik önceliklerinin çoğuna ilişkin harcamalara ait veriler genellikle bütçe belgelerinde ve ulusal hesaplarda mevcut olmalıdır. Son adım ise, hükümet harcamalarının belirtilen güvenlik öncelikleriyle ne ölçüde uyumlu olduğunun incelenmesidir. Buna, güvenlik tehditlerini ele almaktan sorumlu devlet kurumlarının belirlenmesi, ardından sorumlu kurumların uygun bütçe kalemleri ve harcama

kategorileriyle eşleştirilmesiyle başlamalıdır. Faaliyetlere ve programlara göre harcamaların da listelenmesi ve değerlendirilmesi gerekecektir. Hem güvenlik önceliklerinin tanımı hem de bunları ele almanın en iyi yolu, zaman içinde zorunlu olarak değişen siyasi konulardır. Günümüzde hızla değişen güvenlik ortamı hem hükümetlerin hem de onlardan hesap soracak olanların, toplumsal güvenliğe yönelik diğer tehdit ve risklerin yanı sıra askeri harcamalara da bakmasını gerektirmektedir.

Erişim: <https://www.sipri.org/commentary/blog/2023/time-reassess-national-security-spending>

Anahtar Kelimeler: Askeri, Güvenlik, Hükümet, Öncelik, Risk, Ulusal

3. Çin, Hipersonik Füzelere Deniz Altı İnsansız Hava Araçlarına Kadar Atılımlar Yapıyor / The Economist (İngiltere)

Çin Devlet Başkanı Xi, kariyerinde, Başbakan Yardımcısı ve Savunma Bakanı Geng Biao'nun sekreteri olarak 1979-1982 yıllarında görev almış ve görevi süresince çeşitli üst düzey toplantılara katılarak birçok hassas belge ile ilgilenmiştir. Aynı dönemde Xi, Çin Halk Kurtuluş Ordusu Kara Kuvvetleri'nin (PLA) İkinci Dünya Savaşı'ndan kalma eski Sovyet silah teknolojisini kullandığına şahit olmuştur. Bu dönemden yaklaşık kırk yıl sonra Xi, ihtiyaç duyduğu modern silahların neredeyse tamamını kendi kendine tasarlayıp üretebilen bir ülkeye liderlik etmektedir. Çin'de çoğunlukla devlet tarafından işletilen savunma endüstrisi, gizli savaş uçakları, nükleer enerjiyle çalışan denizaltılar ve geniş ölçekli füze cephaneliği üretiyor. Pentagon, PLA'nın atmosfer sınırında uçan ve herhangi bir radara yakalanmayan hipersonik füze konuşlandığına söylemektedir. Fakat, Çin'in ürettiği silahlarda hala geliştirmeye yönelik gecikme, teknik ve tedarik zinciri sorunları yaşanmaktadır.

Çin'de bir süredir devam eden yolsuzluk skandalı ve soruşturmaları özellikle Çin'in silah üretme ve geliştirme fonksiyonlarına önemli etkisi olduğu bildirilmiştir. PLA, Ukrayna Savaşı başlamadan önce silah üretimi konusunda belirledikleri hedeflerin gerisinde kaldıklarını söylerken, bazı askeri yayınlar ise Başkan Xi'nin yüksek teknoloji bir savaş kazanabilecek silahlara sahip olmadığını iddia etmiştir. ABD'nin Çin'e yapılacak çip

ihracatını yasaklaması doğrudan Çin'in askeri teknolojilerinin gelişimini etkilemiştir. Bunun üzerine bir PLA yetkilisi ülkesinin acil olarak inovasyona odaklanarak askeri alanda kendi kendine yetebilecek kapasiteyi oluşturması gerektiğini vurgulamıştır. J-20 Gizli Savaşçı jeti ilk kez 2011 yılında uçmaya başladığında Rus menşeli motor kullanırken, ilk kez 2022 yılında Çin üretimi bir motorla yer değiştirilerek görevlerini icra etmeye devam etmiştir. Çin'in 2023 yılı askeri bütçesi 225 milyar dolar olurken (silah ithalatı hariç) ABD'nin askeri harcaması 817 milyar dolar civarındadır. Çin'in ajanları birçok yabancı askeri teknolojileri çalarken, üniversiteleri ise birçok bilim dalında yetenekli doktorlar yetiştirerek ABD'nin önüne geçmek için çabalamaktadır.

Kaynak: Getty Images

Erişim: <https://www.economist.com/special-report/2023/11/06/from-hypersonic-missiles-to-undersea-drones-the-pla-is-making-leaps>

Anahtar Kelimeler: ABD, Askeri Teknoloji, Çin, Mühimmat, Silah

4. Pakistan'ın Afganları Sınır Dışı Etmesi Bölgesel İstikrar İçin Risk Oluşturuyor / CRISIS GROUP (Belçika)

3 Ekim 2023 tarihinde Pakistan'ın geçici hükümeti, iç hukukta Yasadışı Yabancıların Ülkesine Geri Dönüş Planı olarak bilinen kitlesel sınır dışı etme işlemini

gerçekleştireceğini ve ilgili herkesten 1 Kasım'dan önce ülkeyi terk etmesini istemiştir. Planın, ülkede yasa dışı olarak ikamet eden tüm yabancılara uygulanacağı iddia edilse de yıllar içinde milyonlarcası Pakistan'a sığınan Afganları hedef alacak şekilde tasarlanmış olduğu görülüyor. Pakistan, Taliban'ın Afganistan'da ikinci kez iktidarı ele geçirdiği Ağustos 2021'den bu yana sınırı geçen en az 600.000 kişi de dahil olmak üzere tahminen üç ila dört milyon Afgan mülteci ve göçmene ev sahipliği yapıyor. Bunlardan 1,3 milyonu yasal mülteci olarak kayıtlı ve Kayıt Kanıtı kartlarına sahipken, 850.000 kişi Pakistan yetkililerinden Afgan Vatandaş Kartları almış ve bu onlara bazı korumalar sağlamaktadır. Yaklaşık 1,7 milyon Afgan'ın da ülkede herhangi bir belge olmadan ikamet ettiği düşünülmektedir. On binlerce kişi, son tarih olarak belirlenen 1 Kasım'dan önce sınıra doğru yola çıkmıştır. Son teslim tarihinden sonra ayrılanların çoğunlukla zorla veya baskı altında sınır dışı edildiği görülmektedir. BM ve diğer uluslararası kuruluşların acil itirazlarına rağmen İslamabad, belgesiz tüm Afganları kendi ülkelerine geri göndermeye kararlı görünmektedir.

Kaynak: Crisis Group

Planın 1 Kasım'da yürürlüğe giren birinci aşamasında devlet, "yasadışı" Afganları, yani hiçbir belgesi olmayanları, sahte Pakistan belgeleri olanları ve vize sürelerini dolduranları hedef almıştır. Hükümet plan için net bir zaman çizelgesi açıklamamış ancak ikinci aşamada Afgan Vatandaş Kartı sahiplerinin peşine düşülebileceğini belirtmiştir. Üçüncü aşamada ise Kayıt Kanıtı kartına sahip olanları bile geri gönderebileceği vurgulanmıştır. Kayıtlı mülteciler evlerine polis baskını yapıldığını, mülklerine el konulduğunu, Kayıt Kanıtı kartlarının imha edildiğini, suçlama olmaksızın tutuklandıklarını ve rüşvet talebinde bulunulduğunu bildirmiştir. Yardım grupları, Pakistan'ın planını uygulamaya

koymasından bu yana sınırı geçen Afganların sayısında " dramatik bir artış " olduğunu ve geçiş sayısının önceden günlük ortalama 300'den günde 10.000'e kadar yükselmiştir. Pakistan'ın geri gönderme politikası, bölge ve ötesi için büyük sonuçlar doğuracak bir insani felaketi hızlandırma riski taşımaktadır.

Geri dönenler, bazıları onlarca yıldır Pakistan'da yaşadıkları aceleyle ayrıldıkları için taşınmazlarını ve hayvanlarını piyasa değerinin çok altında satmak zorunda kalmıştır. Bu nedenle yetersiz barınaklarda kalmak zorunda olan pek çok kişi, özellikle de kış sert geçerse hayatta kalma mücadelesi verecektir. Yaptırımlar ve bankacılık kısıtlamaları nedeniyle sekteye uğrayan ve doğal afetlerle yıpranan Afganistan ekonomisi, her yıl iş gücüne yeni katılan 500.000 kadar yeni kişiye zaten yeterli iş imkânı sağlayamamaktadır. Geri dönen yüzbinlerce kişinin nasıl iş bulabileceğini hayal etmek ise zordur.

Erişim: <https://www.crisisgroup.org/asia/south-asia/pakistan-afghanistan/pakistans-mass-deportation-afghans-poses-risks-regional-stability>

Anahtar Kelimeler: Afganistan, Göç, Mülteci, Pakistan

5. İsrail-Hamas Savaşı Çin'in Orta Doğu'daki Diplomatik Hırslarını Nasıl Test Ediyor? / ECFR (Almanya)

İsrail-Hamas savaşı, Çin'in yakın tarihte Ortadoğu'daki ilk büyük diplomatik mücadelesine sahne olabilir. Bir Kuşak Bir Yol Girişimi'nin (BRI) on yıl önce başlatılmasından bu yana, Çin'in bölgedeki etkisi hızla artmış ve geçen mart ayında Pekin'in aracılık ettiği Suudi-İran yakınlaşmasıyla sonuçlanmıştır. Ancak, yıllar geçtikçe Çin İran, İsrail ve Arap devletleri de dahil olmak üzere tüm ana güçlerle dengeli ve dostane ilişkiler sürdürerek bölgenin jeopolitik karmaşıklığının dışında kalmıştır. İsrail Çin'in bölgedeki kilit stratejik ortaklarından biri olmuş ve Çin'in ABD ile olan teknoloji yarışında kritik öneme sahip bir ileri teknoloji kaynağı haline gelmiştir.

Ancak İsrail-Hamas savaşı eski bölgesel kırılmaları canlandırmakta ve Pekin'in dengeleyici hareketini sürdürmesini zorlaştırmaktadır. 1990'lardan bu yana İsrail ile sağlam bir ilişki kurmasına rağmen Çin, her zaman Filistin davasının güçlü bir destekçisi

olmuştur. Çin, Hamas'ı bir terör örgütü olarak tanımlamamaktadır. Geçmişte, İsrail'i uluslararası hukuku ihlal ettiği için sürekli kınamış ve defalarca 1967 sınırları içinde iki devletli bir çözüm çağrısında bulunmuştur. Bununla birlikte, Çin'in Filistinlilere verdiği destek esas olarak retorik kalmış ve İsrail ile gelişen ticari bağlarını etkilememiştir. Bu kez Çin'in 7 Ekim'deki korkunç saldırılara karşı tutumu, İsrail ile ilişkisine önemli ölçüde zarar verme riski taşımaktadır. Yaklaşık iki haftalık sessizliğin ardından Çinli lider Xi Jinping, ateşkes çağrısında bulunarak oldukça mülayim bir açıklama yapmış ve iki devletli bir çözüm yoluyla "bağımsız bir Filistin devletinin" kurulması çatışmanın "temel çıkış yolu" olduğunu belirtmiştir. Ancak Hamas'ı açıkça kınamaktan veya ona terör örgütü demekten kaçınmıştır.

Kaynak: Wu Hao

Son yıllarda Çin, kendisini uluslararası alanda alternatif bir lider olarak tanıtmaya çalışmıştır. Ukrayna da dahil olmak üzere çeşitli çatışmalarda arabulucu olarak hizmet etmeyi teklif etmiş ve Batı liderliğindeki küresel düzene meydan okumak amacıyla küresel kalkınma, güvenlik ve medeniyet girişimlerini başlatmıştır. İsrail-Filistin sorunu, Çin'in 2000'lerin başından bu yana çeşitli barış planları ve arabuluculuk girişimleri önerdiği çatışmalardan yalnızca biridir. Filistin Yönetimi başkanı Mahmud Abbas'ın haziran ayında Pekin'e yaptığı ziyaret öncesinde, Çin'in eski Dışişleri Bakanı Qin Gang, barış görüşmelerini kolaylaştırma teklifini yenilemiştir. Hamas saldırısının ardından Çin Dışişleri Bakanı Wang Yi uluslararası barış konferansı çağrısında bulunmuş ve Pekin, özel temsilcisi Zhai Jun'u bölgeye göndermiştir. Ancak bu çabalara rağmen Çin, birkaç

açıklama dışında mevcut gerilimin tırmanması konusunda oldukça çaresiz görünmektedir. İsrail ile Filistin Yönetimi arasında önerdiği geçmişteki arabuluculuk girişimlerinin hiçbiri ilgi görmemiştir. Pekin'in Hamas'ı kınama konusundaki isteksizliği göz önüne alındığında, Çin'in devam eden kriz konusunda arabuluculuk yapması eskisinden de zor görünüyor.

Erişim: <https://ecfr.eu/article/how-the-israel-hamas-war-is-testing-chinas-diplomatic-ambitions-in-the-middle-east/>

Anahtar Kelimeler: Çin, Filistin, Hamas, İsrail, Pekin, Savaş

6. Gazze Savaşı'nın Doğu Akdeniz Enerji Güvenliği Üzerindeki Etkisi / The Washington Institute (ABD)

Enerji sektörü, daha geniş çaplı bir çatışma durumunda bölgenin ödeyeceği ağır bedellerin bir göstergesidir. Savaşın seyri ve etkileri bazı ülkelerde şimdiden ölçülebilir durumdadır. Gazze savaşından önce Doğu Akdeniz'deki doğal gaz keşifleri cazip olanaklar sunmaktaydı. İsrail 2020 yılında 16,11 milyar metreküp (bcm) olan gaz üretimini geçen yıl 21,92 bcm'ye çıkarırken, Mısır ile enerji iş birliğini de genişletmiştir. Washington, İsrail ve Lübnan arasında tarihi bir deniz sınırı anlaşmasına aracılık ederek iki ülkenin bir zamanlar tartışmalı olan sularda gaz arama ve sondaj çalışmalarına başlamasını sağlamıştır. Görünürde bölge bir enerji iş birliği ve güvenlik aşamasına giriyor gibi görünmüş ve daha sonra İsrail - Hamas savaşı meydana gelmiştir. Son yıllarda İsrail yeni açık deniz gaz sahalarını devreye sokarak iç pazar için üretimini artırmış, elektrik üretimi için kömür gibi daha kirletici yakıtların kullanımını azaltmış ve gaz ihracatını genişletmiştir. Hükümet rakamlarına göre 2023'ün ilk yarısında İsrail, geçen yılın aynı dönemine göre %23'lük bir artışla 263 milyon doların üzerinde doğal gaz telif ücreti almıştır.

İsrail hükümetinin rakamları 2022 yılında gaz ihracatının %63'ünün Mısır'a, %37'sinin ise Ürdün'e yapıldığını göstermektedir. Geçtiğimiz yıl İsrail'in Doğu Akdeniz Gaz (EMG) boru hattı üzerinden Mısır'a yaptığı gaz akışı 2021 yılında 5,81 milyar m³'e yükselmiştir. Mısır kendi gazını üretiyor ve bu sektörde bölgesel bir merkez olmayı hedefliyor olsa da, son

yıllarda üretimde bir düşüş yaşamış ve bu da iç talebi karşılama ve LNG ihraç etme kabiliyetini önemli ölçüde etkilemiştir. İsrail'in petrol ithalatında bu yıl ikinci kez kesinti yaşanmıştır. Mart ayında Bağdat, Erbil ve Ankara arasında devam eden anlaşmazlık nedeniyle Türkiye'nin Ceyhan terminalinden Iraklılara ait ham petrol akışı durdurulmuştur. Sonuç olarak İsrail, başta Azerbaycan (İsrail'e sevkiyatları Ceyhan'da yüklenen) ve Kazakistan (ham petrol akışları Hazar Boru Hattı Konsorsiyumu sistemi tarafından taşınan ve Novorossiysk, Rusya yakınlarındaki Yuzhnaya Ozereevka Karadeniz terminalinde yüklenen) olmak üzere diğer kaynaklardan ham petrol ithalatını artırmak zorunda kalmıştır.

Kaynak: Noam Raydan

2020 yılından bu yana Lübnan'da yaşanan mali kriz, kırılğan enerji sektörünü ciddi şekilde etkilemiştir. Hükümet, dört kıyı enerji santraline yakıt sağlamak için petrol ürünü sevkiyatı sağlamakta zorlanıyor. Sadece gaz yağı ile çalışan iki santral -güneydeki Zahrani ve kuzeydeki Deir Ammar- sık sık kesintiye uğrasa da son zamanlarda faaliyet göstermektedir. Ciddi elektrik sıkıntısının ortasında Lübnan'ın özel petrol ithalatçıları, çoğunlukla özel elektrik jeneratörlerini çalıştırmak için kullanılan dizel ithalatını artırmıştır. İsrail-Hizbullah geriliminin daha da kötüleşmesi halinde Lübnan'ın geçici hükümeti yeni acil durumlara müdahale etme kabiliyetine sahip değildir. 2006 yılındaki savaş sırasında İsrail, Lübnan'ın güneyindeki Jiyeh elektrik santralindeki petrol depolama tanklarını bombalayarak Akdeniz'e büyük miktarda ağır akaryakıt dökülmesine ve bir çevre felaketine yol açmıştır. Daha geniş çaplı bir çatışma Lübnan'a giden gemi trafiğini

de etkileyerek zor durumdaki ekonomisi üzerindeki baskıyı arttıracaktır. Geçtiğimiz birkaç yıl boyunca Washington, Doğu Akdeniz ülkelerini bir yandan iklim değişikliğiyle mücadele ederken bir yandan da enerji kaynaklarını çeşitlendirmeye teşvik etmektedir. Bu enerji diplomasisi bazı yerlerde başarılı olmuş ancak Gazze savaşı bölgenin yüksek jeopolitik risklerini ortaya çıkarmıştır. Savaş genişlerse, hidrokarbon sektörü ekonomik sonuçlardan kurtulamayacak ve bölgesel hükümetlerin enerji planları yıllarca ertelenecektir.

Erişim: <https://www.washingtoninstitute.org/policy-analysis/gaza-wars-impact-energy-security-east-mediterranean>

Anahtar Kelimeler: Doğalgaz, Doğu Akdeniz, Enerji, Gazze, Savaş

C. ÇEVRE

1. Hindistan Enerji Tüketiminin Ölçülmesi: Niceliksel Farklılıklar / Observer Research Foundation (Hindistan)

Hindistan'da enerji sektörü hakkında çok sayıda veri ve bilgi kaynağı bulunmaktadır. Örneğin, Merkezi Elektrik Kurumu (CEA), Merkezi Elektrik Düzenleme Komisyonu (CERC) ve Grid-India elektrik sektörü hakkında gerekli veri ve bilgilerin çoğunu sağlamaktadır. Petrol Planlama ve Analiz Hücresi (PPAC) ise petrol sektörü hakkında detaylı veri ve bilgi mevcuttur. Enerji, kömür, petrol ve doğal gaz, yenilenebilir enerji bakanlıkları ve ilgili departmanlar interaktif gösterge panoları aracılığıyla değerli veriler sağlamaktadır. Hindistan Hükümeti İstatistik ve Program Uygulama Bakanlığı'nın yıllık yayını olan Energy Statistics India, CEA, CERC ve PPAC verilerinin yanı sıra enerji ile ilgili bakanlık ve kurumlardan gelen verileri de bir araya getirmektedir. Yakın zamanda, hükümet bünyesindeki düşünce kuruluşu NITI Aayog, bir iklim ve enerji gösterge tablosu yayınlamıştır. Enerji İstatistikleri Hindistan 2023 ve NITI Aayog'un İklim ve Enerji Gösterge Tablosu (NACED) Hindistan'ın birincil enerji tüketim sepetine ilişkin veriler taşımaktadır. ESI 2023'e göre, 2021-22 döneminde Hindistan'ın 33.508 PJ olan birincil enerji tüketiminin %48'ini kömür, %31'ini petrol, %7'sini doğal gaz ve %14'ünü fosil olmayan yakıtlar oluşturmuştur.

NACED'e göre, 2022 yılında Hindistan'ın 753 milyon ton petrol eşdeğeri (mtoe) [31,5 EJ] birincil enerji tüketiminin %58,33'ünü kömür, %29,66'sını petrol, %8,95'ini doğal gaz ve %3,06'sını fosil olmayan yakıtlar oluşturmuştur. Statistical Review of World Energy 2023'e göre, Hindistan'ın 2022'deki 36,44 EJ'lik birincil enerji tüketiminin %55,1'ini kömür (işlenmemiş biyokütle hariç), %27,6'sını petrol, %5,7'sini doğal gaz, %5,9'unu yenilenebilir enerji, %4,5'ini hidro ve %1,15'ini nükleer oluşturmaktadır.

Uluslararası Enerji Ajansı'na (IEA) göre, Hindistan'ın 2021 yılındaki 27,5 EJ'lik birincil enerji tüketiminin %44'ünü kömür, %24'ünü petrol, %21'ini işlenmemiş biyokütle, %6'sını doğal gaz, %4'ünü hidroelektrik, %2'sini yenilenebilir enerji ve %1'ini nükleer enerji oluşturan fosil olmayan yakıtlar oluşturmuştur. Hindistan'ın birincil enerji tüketimine ilişkin değerler arasındaki fark göz ardı edilemeyecek kadar büyüktür.

Örneğin, Hindistan'ın ESI 2023 tarafından tahmin edilen 2022 yılı birincil enerji tüketimi değeri, SRWE tarafından yapılan tahminden en az %8 daha düşüktür. NACED tarafından 2022-23 dönemi için Hindistan'ın birincil enerji sepetinde doğal gaz tüketiminin payına ilişkin tahminler SRWE'ninkinden neredeyse % 50 daha yüksektir. Yerel verilere göre Hindistan, Hindistan Hükümeti'nin doğal gazın Hindistan'ın birincil enerji sepetindeki payını 2016'da yaklaşık %6'dan 2030'a kadar %15'e çıkarma hedefine yaklaşmıştır. Ancak uluslararası verilere göre Hindistan, birincil enerji tüketiminde doğal gazın payını artırma hedefinde gerilemiştir. İki yerel kaynak tarafından verilen Hindistan'ın birincil enerji tüketim sepetindeki fosil olmayan yakıtların payı %75'in üzerinde farklılık göstermektedir.

Kaynak: ORF

Erişim: <https://www.orfonline.org/expert-speak/measuring-indias-energy-consumption/>

Anahtar Kelimeler: Doğalgaz, Enerji, Hindistan, Kömür, Tüketim

2. LNG İhracatı Amerikalılar için Doğalgaz Fiyatlarını Yükseltiyor / The Center for American Progress (ABD)

ABD'de doğalgaz üretimi özellikle 2000'li yılların ortalarında yaşanan hidrolik kırma yönteminin patlamasından bu yana artış göstermiştir. Toplam doğalgaz üretiminin yaklaşık üçte ikisi Teksas, Pennsylvania, Louisiana ve Batı Virginia'dan sağlanırken,

genellikle boru hattı ile ülke genelindeki elektrik santrallerine ve evlere taşınmaktadır. Ham petrolde olduğu gibi, artan LNG ihracatı ABD doğalgaz fiyatlarının uluslararası piyasada belirlenmesine neden olacağı ve böylece yerel fiyatların sadece yerel tüketim-üretimden ziyade küresel fiyat dalgalanmalarına tabi olacağı anlamına gelmektedir. ABD'deki ilk LNG ihracat tesisi 2016 yılında inşa edilmiş ve 2017 yılına gelindiğinde ABD net bir doğalgaz ihracatçısı haline gelmiştir. 2022 yılı itibariyle ABD doğalgaz üretiminin %10'undan fazlası LNG olarak ihraç edilmiş ve Rhodium Group bu payın 2035 yılına kadar %33'e kadar çıkabileceğini öngörmüştür.

Hızlı şekilde büyüyen LNG ihracat kapasitesi, ABD doğalgaz fiyatlarını Rusya'nın Ukrayna'yı işgali gibi uluslararası olaylara ve faktörlere karşı savunmasız bırakmaktadır. LNG ihracatı olmadan, Amerikalıların azalan doğalgaz talebi sadece daha düşük enerji faturaları ve daha az sera gazı emisyonu değil aynı zamanda daha az doğalgaz üretimi anlamına gelmektedir. Ancak, enerji sektörü LNG ihracatını arttırmaya devam ederse, bu durum yerel doğalgaz fiyatlarını yükseltecek, azalması gereken yerel üretimi destekleyecek, sera gazı emisyonlarını denizaşırı ülkelere kaydıracak ve ABD'yi uluslararası fiyat dalgalanmalarına karşı savunmasız hale getirecektir.

Kaynak: Getty Images

Erişim: <https://www.americanprogress.org/article/lng-exports-raise-natural-gas-prices-for-americans/>

Anahtar Kelimeler: Doğalgaz, ihracat, ithalat, LNG

3. Avrupa Birliği Sınır Ötesi Elektrik İletiminin Devasa Değeri / Bruegel (Belçika)

Avrupa elektrik piyasası ulusal toptan satış piyasalarına bölünmüş durumdadır. Komşu ülkelerin çoğu iletim hatları ile birbirine bağlıyken çoğu durumda bu iletim kapasitesi zaman zaman tıkanmakta ve farklı piyasalarda farklı fiyatlara neden olmaktadır. 2021 yılının ikinci yarısında başlayan enerji kriziyle birlikte AB'deki sıkışıklığın etkisi giderek artmıştır. Örneğin Fransa'daki saatlik elektrik toptan satış fiyatı 200 €/MWh, Almanya'da ise 150 €/MWh olurken, saatte 1 MW iletim kapasitesine erişimi olan bir tüccar Almanya'dan alıp Fransa'ya satarak 50 € kazanabilmektedir. Bu arbitraj değeri saatten saate farklılık göstermektedir. Teorik olarak, 2022 yılı boyunca, 1 MW iletim kapasitesinin sahibi, her zaman iki piyasada daha ucuz olandan alıp daha pahalı olana satarak yüz binlerce avro kazanabilir. Önemli arbitraj fırsatı, söz konusu sınırlar boyunca kapasite değerine işaret ederken, daha yüksek fiyat farkı ve iletimin daha değerli olduğu anlamına gelmektedir.

Kaynak: Bruegel

İletim kapasitesinin değeri enerji krizinin ilk aşamasında keskin bir şekilde artmıştır. 2021 yılının ilk yarısında, 1 MW iletim kapasitesinin değeri ortalama 30.000 avronun biraz altındaydı. Enerji krizinin baş göstermesiyle birlikte 2021 yılının ikinci yarısında, altı aylık dönemin tamamı için ortalama değer 100.000 avronun üzerine çıkmıştır. Bu değer 2022

yılının ikinci yarısında neredeyse 200.000 avro ile zirveye ulaşmıştır. Bahsedilen tarihten günümüze 1 MW iletim kapasitesi değeri düşmüş olsa da 2023 yılının ilk yarısında 60.000 avroyu aşmıştır. Bir yıl boyunca Almanya'nın komşularıyla olan bağlantı değeri ortalama 300.000 €/MW olmuştur. Bazı sınırlar için ortalama olarak bir MW'ın değeri beş kat artarken, Fransa'yı Belçika, İsviçre ve Almanya'ya bağlayan bağlantıların değeri altı ila on kat artmıştır. Bunun nedeni, Fransız nükleer üretimindeki eksikliğin, kapasiteyi devre dışı bırakan onarım ihtiyaçlarından kaynaklanması ve bunun için hazırlanmamış hatlar üzerinden Fransa'ya elektrik ithal edilmesini gerekli kılmasıdır. 2021 yılından sonra fiyat farklarındaki patlama, Avrupa'nın sınır ötesinde daha az iletim kapasitesine sahip olduğunu göstermektedir. Mevcut altyapı dahilinde iletim kapasitesini en üst düzeye çıkarmak ve ek enerji hatları inşa etmek için teşvikler belirlemek, maliyet etkin bir net sıfır geçiş için çok önemli olacaktır.

Erişim: <https://www.bruegel.org/analysis/massive-value-european-union-cross-border-electricity-transmission>

Anahtar Kelimeler: Avrupa Birliği, Elektrik, Enerji, İletim Hatları, Kapasite

4. Kanada'nın Orta ve Ağır Hizmet Tipi Kamyonu ve Otobüsleri için Sıfır Giden Yol- 2040 Yılına Doğru Temiz Taşımacılık / PEMBINA (Kanada)

Kanada'nın 2050 yılında karbon nötr bir ekonomiye geçişi konusundaki uluslararası yükümlülüğünü yerine getirme olasılığı büyük ölçüde ülkenin petrol ve gazdan sonra en büyük sera gazı kaynağı olan ulaştırma sektörünün karbondan arındırılmasına bağlıdır. Kanada'daki ulaştırma sektörünün toplam emisyonlarına ilişkin güncel verilere göre orta ve ağır vasıtaların ürettiği sera gazları toplam ulaşım emisyonlarının %37'sini oluşturmaktadır. Federal hükümetin 2030 Emisyon Azaltma Planında (ERP) temiz ulaşım geçiş çabaları; 2030 yılına kadar tüm yeni orta ve ağır vasıta satışlarının %35'inin sıfır emisyonlu olmasını ve satışların 2040 yılına kadar %100'e çıkmasını öngören bir hedefi içermektedir (fizibiliteye dayalı). Satış hedefleri ve zaman çizelgeleri karşılandığı takdirde, 2030 yılına kadar yaklaşık 180.000 elektrikli kamyon ve otobüs yolda olacak ve filolar için 70.000 Seviye 2 (50 kW veya üzeri) özel depo şarj cihazının kurulması gerekecektir. Ayrıca aciliyet, kapsam ve sınırlı zaman dilimine göre Kanada, 2030 veya

2040 hedeflerini karşılamak için güvenilir bir plan sunmamıştır. Üstelik emisyonuz kamyon ve otobüslerin benimsenme seviyeleri ERP hedeflerine hala uzakken, altyapıda zaman çizelgesinde olması gereken noktaya ulaşmamıştır. Pembina'nın taşımacılık geçişini ilerletmeye yönelik tavsiyelerin merkezinde Kanada'nın güçlü bir satış standardı uygulaması yer almaktadır. Açık ve ulusal bir standart, Kanada'nın içten yanmalı sistemden sıfır emisyonlu kamyon ve otobüslere geçiş hızını belirleyecektir. Satış standardı, araç tipine göre zaman içinde yeni satış hedeflerini kademeli hale getirmelidir. Elektriklendirilmesi en kolay araçlar otobüsler ve orta hizmet tipi araçlardır. Ağır hizmet araçlarının, özellikle de uzun mesafe kamyonların geçiş süreci, teknolojik ilerlemelerin yavaş olması ve henüz geniş ölçekte pazar/ticari hazırlık gösterememesi nedeniyle daha uzun sürmesi beklenmektedir. Pembina'nın stratejisi, satış standardını altyapı inşasıyla birleştirmekte ve bu gelişimin yollarda beklenen elektrikli- hidrojen yakıtlı kamyon ve otobüs sayısı ile senkronize olmasını tavsiye etmektedir.

Erişim: <https://www.pembina.org/pub/ZeroX2040-pathway-net-zero-mhd-trucks-buses>

Anahtar Kelimeler: 2040, Emisyon, Kamyon, Kanada, Karbon

D. SOSYAL

1. Önlemeye Yatırım Yapılmaması Sağlıkta Eşitsizliği Artırıyor / Grattan Institute (Avustralya)

Avustralya'da farklı gruplar arasında hastalık ve sağlık alanındaki adaletsiz uçurumlar görmezden gelinmektedir. Yoksul bölgelerde yaşayan erkek ve kadınlar, zengin bölgelerde yaşayanlara göre altı ila dört yıl arasında daha erken ölmektedir. Sidney'nin Batı Hattı'na yakın yaşayan insanlarla karşılaştırıldığında, hattın yarım saat aşağısındaki Parramatta'daki insanlar ortalama olarak biraz daha erken ölmektedir. Yerel halk, hattın başlangıcındaki insanlara kıyasla ortalama bir buçuk kat daha fazla yaşam yılı kaybediyor. Bu eşitsizliklere pek çok şey neden olmaktadır. Sağlık hizmetlerine erişimin az olması önemli bir rol oynamaktadır. Ancak, sağlık risklerine maruz kalmak çok daha büyük bir rol oynamaktadır. Bölge dışında ve uzak bölgelerde yaşayan insanların her gün şekerli içecek içme olasılığı şehirlerde yaşayanlara göre daha yüksektir. Aborijinler diğer Avustralyalılara göre daha fazla sağlık riskine maruz kalmaktadır. Avustralya, hastalıkların önlenmesi konusunda diğer zengin ülkelerin çoğundan daha az yatırım yapmaktadır.

Kaynak: Grattan

Avustralya, gıdaları daha sağlıklı hale getirme çabaları söz konusu olduğunda önde gelen ülkelerin çok gerisinde kalmaktadır. Grattan Enstitüsü'nün hazırladığı yeni rapora göre;

bir Avustralyalı, tavsiye edilen maksimum tuz miktarının neredeyse iki katını tüketmekte ve bu da her yıl yüksek tansiyon ve kalp hastalığı gibi rahatsızlıklardan yaklaşık 2.500 kişinin ölümüne neden olmaktadır. Yoksul insanların sağlıklarını daha az önemsedikleri ya da daha az iradeye sahip oldukları yanlış bir olgudur. Ancak sağlıkları hakkında seçin yapma konusunda genellikle daha büyük engellerle karşılaşmaktadırlar. Daha güçlü gıda politikalarının devlet harcamalarını azaltabileceği, insanları daha sağlıklı hale getirebileceği ve toplumu daha adil kılabilceği vurgulanmaktadır.

Erişim: <https://grattan.edu.au/news/failure-to-invest-in-prevention-increases-health-inequality/>

Anahtar Kelimeler: Avustralya, Eşitsizlik, Sağlık

2. Birleşik Krallık'ta Evsizlik, Yoksulluk ve Açlık Artıyor / Human Rights Watch (ABD)

Birleşik Krallık'ta yeni açıklanan veriler pek çok kişinin yaşamına dair korkunç bir tablo çizmektedir. Gıda yardımı talep eden insanların yanı sıra evsizlik ve yoksulluk sorunu giderek artmaktadır. Birleşik Krallık genelindeki en büyük gıda bankası ağı olan Trussell Trust, geçen yıla göre %16, beş yıl öncesine göre ise %116 daha fazla acil gıda paketi dağıttığını bildirmiştir. Nedeni ise düşük gelirli insanların genel olarak gıda bankalarına başvurmaktan başka alternatifi yoktur. Geçen hafta açıklanan hükümet verileri, İngiltere'de evsizlikle karşı karşıya kalan ve "geçici barınmaya" statüsündeki hane sayısının bir önceki yıla göre %10 arttığını göstermiştir. Joseph Rowntree Vakfı ise Birleşik Krallık'ta 3,8 milyon kişinin yoksulluğa maruz kalacağını öngörmüştür.

Just Fair adlı hak grubu tarafından geçtiğimiz hafta düzenlenen bir konferansta, eski bir destek öğretmeni olan Patricia Leatham, kendisi ve ergenlik çağındaki oğlunun iki yıl boyunca yaşadığı evsizlik ve bunun sağlıkları ve hakları üzerindeki etkisi hakkında konuşmuştur. Leatham ayrıca yaptığı iş ve oğlunun eğitimi hakkında konuşarak siyasete "daha fazla ilgi ve şefkat" çağrısı yapmıştır. Temel İhtiyaçları Garanti Altına Alın kampanyası, sosyal güvenlik ödeme seviyelerinin yeterliliğini bağımsız bir şekilde değerlendirmek ve hiç kimsenin bu seviyenin altında kalmamasını sağlamak adına yasal

düzenlemelerin yapılması çağrısında bulunmuştur. Son kamuoyu yoklamaları Birleşik Krallık halkının açlık, evsizlik, yoksulluk ve yetersiz sosyal güvenliğin bir hak sorunu olarak ele alınmasını güçlü bir şekilde desteklediğini göstermektedir.

Kaynak: Mary Turner

Erişim: <https://www.hrw.org/news/2023/11/13/homelessness-destitution-and-hunger-soar-uk>

Anahtar Kelimeler: Açlık, Birleşik Krallık, Gıda, Yoksulluk

E. TEKNOLOJİ

1. Platform Düzenleyicileri İçin 'Ödeme Ya Da Onay' Zorluğu / Bruegel (Belçika)

Meta'nın sahibi olduğu Facebook'un orijinal sloganı "ücretsizdir ve her zaman ücretsiz olacaktır", çoğu kullanıcının çevrimiçi hizmetler için ödeme yapma konusunda ne düşündüğünü göstermektedir. Şimdiye kadar Meta ve diğer dijital firmalar, kullanıcı katılımını teşvik etmek için hizmetlerinin çoğunu ücretsiz olarak sunmuştur. Ancak, ücretsiz hizmetler gerçekten ücretsiz değildir. Çoğu, kullanıcıların kişisel verileri üzerine kurulu bir reklam modeliyle finanse edilmektedir. Bu model ile Genel Veri Koruma Yönetmeliği (GDPR) ve Dijital Piyasalar Yasası (DMA) gibi Avrupa Birliği düzenlemeleri arasında süregelen bir çatışma vardır. AB yasaları ister platform içinde ister platform dışında kullanıcıların kişisel verilerinin toplanması ve kullanılması için açık rıza vermelerini giderek daha fazla zorunlu kılmaktadır. Avrupa Adalet Divanı (CJEU) tarafından Almanya'da, İrlanda'da, Norveç'te ve Lüksemburg'da Meta aleyhine verilen GDPR ile ilgili çeşitli kararlar, platformların yalnızca kullanıcının açık rızası ile veri toplayabileceğini ve kullanabileceğini doğrulamıştır. DMA, Meta'nın sahip olduğu Facebook ve Instagram da dahil olmak üzere temel platform hizmetlerini sağlayan kapı bekçilerine, kişiselleştirilmiş reklamcılık için Meta dışı verilerin toplanması ve kullanılması için GDPR uyarınca onay talep etme konusunda ek yükümlülükler getirmektedir. Yasal gelişmelere yanıt olarak Meta, artık on-Meta ve off-Meta verilerini toplamak için rızaya dayanmaktadır.

Buna ek olarak, 30 Ekim 2023 tarihinde Meta, verilerinin kullanılmasına izin vermek istemeyen kullanıcılara amiral gemisi ürünleri olan Facebook ve Instagram'ın ücretli, reklamsız bir sürümünü sunacağını da açıklamıştır. Kullanıcıların onay vermesi halinde bu hizmetlerin reklam destekli ücretsiz versiyonu da mevcut olmaya devam edecektir. Başka bir deyişle, Meta artık ödeme duvarına benzer bir öde ya da onay ver teklifi sunmaktadır. Öde ya da rıza göster teklifi, platform pazarlarındaki rekabet dinamiklerini etkileyebilir. Ancak, Meta'nın reklam destekli ücretsiz sürümü veri kullanımına izin verme zorunluluğu ile sunup sunamayacağı yasal olarak gri bir alandır. Ödeme yapmak

istemeyen ve alternatif bir sağlayıcıya geçemeyen kullanıcılar için tek gerçekçi seçenek, yalnızca kullanıcıların onay vermesine izin veren reklam destekli ücretsiz sürümü kullanmaktır. Ulusal veri koruma makamları (DPA'lar) uygulamanın yasallığı konusunda farklı görüşlere sahiptir. Bu, kullanıcıların onay vermek istemediklerinde reklam destekli ücretsiz sürüme gerçekçi alternatiflere sahip olup olmadıklarına bağlıdır.

Kaynak: Bruegel

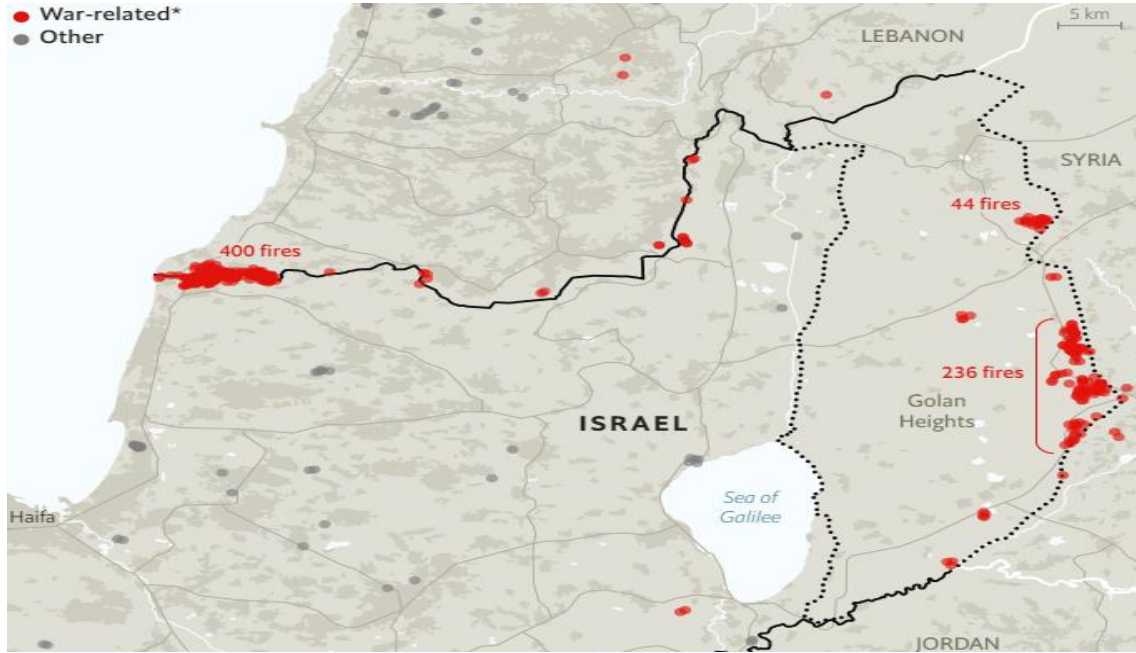
Erişim: <https://www.bruegel.org/analysis/pay-or-consent-challenge-platform-regulators>

Anahtar Kelimeler: Facebook, Instagram, Meta, Ödeme, Teknoloji

2. Hizbullah Tehdidi Uzaydan Görülebilecek / The Economist (İngiltere)

Ekim ayının ilk haftasında başlayan ve daha sonra giderek şiddetlenen Hamas – İsrail Savaşı ilerleyen dönemde kuzey sınırında ikinci bir cephe açılıp gerilimin tırmanacağı yönündeki beklentileri artırmıştır. İsrail'in düşmanı olan Hizbullah'ın faaliyet gösterdiği Lübnan sınırına yakın birçok İsrail köyü ve yerleşim yerleri olası bir saldırı gerekçesiyle acele şekilde boşaltılmıştır. 27 Ekim tarihinde ABD Dışişleri Bakanlığı Lübnan'da yaşayan yaklaşık 86.000 vatandaşının acilen Lübnan'ı terk etmesini istemiştir. Hizbullah lideri Hasan Nasrallah, 3 Kasım'da yaptığı bir konuşmada İsrail ile topyekûn bir savaşa

girmekten kaçındıklarını ifade etmiştir. Aşağıda, uydudan alınan veriler ile Kuzey sınırında yaşanan bombalama olayları görselleştirilmiştir.

Kaynak: NASA

Yukarıdaki veriler NASA'nın uydu sistemindeki bir makine öğrenim modeli sayesinde oluşturulmuştur. Uydu asıl olarak yangın görüntülerini kaydederek işlemektedir. Uydu görüntüleri özellikle ekim ayında Lübnan ile İsrail sınırı arasında yaşanan bombalama hadiselerinden sonra oluşan yangınları kaydedip işlemiştir. Sonuçlara bakıldığında özellikle bu sınırda Gazze'den sonra büyük yangınların oluştuğu görülmüştür. 26 Ekim'den sonra aynı bölgedeki yangın olayının düşmesi bölgedeki bombalamanın ciddi oranda azaldığı anlamına gelmektedir. Son günlerde bölgede sadece birkaç yangının oluştuğu görülmüştür. Bazı ülkeler tarafından İsrail - Hamas savaşının geniş bölgelere yayılacağı düşüncesinin bu verilerle çürütülebileceği görülmüştür. Mevcut veriler, İsrail'in kuzeyinde meydana gelen olayların 2006 yılından bu yana görülen en ciddi olay silsilesi olduğu belirtilmiştir. Sınırdaki yaşanan bombalama olaylarında 11 Lübnanlı ve 2 İsraili sivilin öldüğü raporlanmıştır. Ayrıca 61 Hizbullah mensubu ve 7 İsrail askeri ölmüştür.

Erişim: <https://www.economist.com/graphic-detail/2023/11/06/the-threat-of-hizbullah-can-be-seen-from-space>

Anahtar Kelimeler: Filistin, Gazze, Hamas, Hizbullah, İsrail, Savaş

3. 2024 Yılı Teknoloji Gündemi / HBR (ABD)

Dijital süreç otomasyonu (DPA) veya akıllı süreç otomasyonu (IPA) olarak da adlandırılan hiperotomasyon, önümüzdeki yıllarda en büyük etkiye sahip olacak teknolojik trendlerden birisi konumundadır. Bu sayede hem dijital dönüşüme hem de değişime hızla uyum sağlayabilen akışkan organizasyonlar oluşturulmasında kilit faktör konumunda bulunmaktadır. Research and Markets araştırmasına göre, hiperotomasyon 2023-2028 yılları arasında en çok finansal hizmetler ve sigorta segmentlerinde ön plana çıkacak ve bu sektörler hiperotomasyon pazarının %32'sini oluşturarak diğer sektörlerde liderlik edecektir.

Kaynak: HBR

Gelişmiş kablosuz bağlantı, 2024'ün popüler teknoloji trendlerinden bir diğeridir. 5G ve IoT'nin birleşimi dijital deneyimlerimizi yeniden tanımlayacak. 5G ve dünyada da çalışmaları süren 6G gibi teknolojilerin özellikle sağlık ve üretim alanlarında üretkenliği artırması ve kullanıcı deneyimlerini iyileştirmesi bekleniyor. Üretken yapay zekânın sürekli genişleyen uygulamaları, bu teknolojide uzmanlaşanlar için parlak bir gelecek vaat etmekte, dijital çağda etkileşim ve içerik oluşturma çabalarını şekillendirme fırsatları sunmaktadır.

Artırılmış gerçeklik (AR), sanal gerçeklik (VR) ve sürükleyici internet gibi teknolojiler, fiziksel dünya ile zamanımızın giderek daha fazlasını geçirdiğimiz dijital alanlar arasındaki bariyerleri yıkmaktadır. Dijital ikizlerse, güvenli bir dijital ortamda yeni fikirlerin

denenmesi, uygulamaya geçilmeden test edilmesi için kullanılan gerçek dünyadaki süreçlerin, operasyonların veya ürünlerin sanal ortamda üretilmiş simülasyonları olarak karşımıza çıkmaktadır.

Üretken yapay zekânın, verimli yenilenebilir enerji teknikleri ve elektrikli araçlar için akıllı yönlendirme dahil olmak üzere yenilikçi sürdürülebilir çözümler üretmesi mümkündür. Yapay zekâ, çevresel veri izleme olanağı sunarak yeşil teknolojinin yeteneklerini artıracak ve sadece ekolojik etkiler konusundaki kavrayışımızı geliştirmekle kalmayacak, aynı zamanda hava kalitesi ve ormansızlaşma gibi önemli alanlarda da tespitler yapacaktır.

Teknoloji trendleri 2024 listesinin zirvesine çıkan bir diğer trend de Web 3'tür. İnternetin yeni nesil versiyonu, blok zincir teknolojisi üzerinde çalışan merkezi olmayan uygulamalara ev sahipliği yapıyor. 2024'te çok sayıda kuruluş kuantum bilişim uygulamalarını keşfetmeye, kuantum işgücü geliştirmeye ve bununla ilgili öğrenme programları oluşturmaya yatırım yapmaktadır. Kuantum teknolojisinin pazar büyüklüğünün 2030 yılına kadar %32,1 oranında büyümesi beklenmektedir.

Erişim: <https://hbrturkiye.com/blog/2024-yili-teknoloji-gundemi>

Anahtar Kelimeler: Ağ, Teknoloji, Yapay Zekâ

F. GERÇEKLEŞTİRİLECEK ETKİNLİKLER

1. Bruegel

Batı Balkan Ülkeleri AB'nin Yeni Büyüme Fırsatını Nasıl Değerlendirmeli?

Çevrimiçi Etkinlik (29.11.2023)

Avrupa Komisyonu Başkanı, Ekim 2023'teki Tiran Zirvesi'nde Batı Balkanlar için yeni bir büyüme planı açıkladı. Plan, Batı Balkanların AB tek pazarına entegrasyonunun hızlandırılmasını, Batı Balkanlar ortak bölgesel pazarının tamamlanmasını ve 6 milyar avroluk yeni bir fonla yapısal reformların ve yatırımların teşvik edilmesini içeriyor. Batı Balkan ülkeleri bu önerinin sunduğu fırsatlardan nasıl faydalanabilir? Yeni fon, zorlu yapısal reformların gerçekleştirilmesi için yeterli teşviki sağlayacak mı? Büyüme planı AB'ye katılım sürecini hızlandıracak mı? Bu etkinlikte AB'nin Batı Balkanlar için önerdiği büyüme planı ne olacaktır?

Erişim: <https://www.bruegel.org/event/how-should-western-balkan-countries-seize-opportunity-eus-new-growth>

2. Chatham House

Hindistan: Bir Sonraki Küresel Süper Güç Mü?

Çevrimiçi Etkinlik (29.11.2023)

Hindistan küresel ortamda giderek daha hayati bir aktör haline geliyor. ABD gibi Çin rekabeti küresel meselelerin çoğuna hakimken Hindistan küresel bir lider olma yolunda kendi yolunu nasıl çizebilir? 2023'te G20'ye başkanlık ederek elde edeceği bazı başarılarla rağmen Hindistan'ın dikkate alması gereken pek çok konu vardır. Ukrayna ve Orta Doğu'daki uluslararası çatışmalar, küresel ekonomik ortam ve iklim iş birliği, Hindistan'ın jeopolitik üst masadaki yerini sağlamlaştırılmayı hedeflerken iz bırakmaya çalışacağı alanlardan sadece birkaçıdır. Etkinlikte, Hindistan'ın yumuşak güç potansiyelinden BM

Güvenlik Konseyi üyeliği hedeflerine kadar birçok konu ele alınacak ve Hindistan'ın bir sonraki küresel süper güç olup olamayacağı ve nasıl olabileceği tartışılacaktır.

Erişim: <https://www.chathamhouse.org/events/all/members-event/india-next-global-superpower>

3. Danish Institute for International Studies

Büyük Veri ve Yapay Zekâ Çağında Bağlantı Maliyetleri

Çevrimiçi (05.12.2023)

İçinde bulunduğumuz yaygın verileştirme çağında, uygulamalar, platformlar ve akıllı nesnelere hayatlarımızı yakalayıp veriye dönüştürmekte ve bu veriler şirketler tarafından ayıklanıp kâr amacıyla bize geri satılmaktadır. Veri sömürgeciliği altında bağlantı ve direniş arasındaki gerilim üzerine tartışma gerçekleşecektir.

Erişim: <https://www.diis.dk/en/event/the-costs-of-connection-in-the-age-of-big-data-and-ai>

KOSAM'dan...

Belirlediği alanlarda araştırma raporları üreten, bilgi notları yayımlayan, farklı sorunlara çözüm sunma amaçlı projelere imza atan bir yapı hüviyetindeki **Kalkınma Odaklı Stratejik Araştırmalar Merkezi (KOSAM)**, Konya merkezli bir düşünce kuruluşu olarak 2022 yılının ilk çeyreğinde kuruldu.

Ekonomi, ticaret, sanayi, iç ve dış politika dinamikleriyle sosyal politikalar, tarım, çevre, akıllı şehir, sağlık, enerji vb. konularla ilgilenen KOSAM faaliyetlerini şehir, ülke ve dünya ekseninde farklı başlıklarda yürütür.

Merkez; uluslararası düşünce kuruluşlarının faaliyetlerini, raporlarını ve güncel değerlendirmelerini düzenli takip eder. Bu kapsamda 2022 yılından itibaren KOSAM bünyesinde; dünya ve ülke gündemi hakkında bilgilenmek, düşünce kuruluşlarının raporlarından haberdar olmak ve en önemlisi küresel fırsatlardan faydalanıp risklerden kaçınmak için stratejik çalışmaları aktarmak amacıyla “**Dünya Ne Konuşuyor?**” Raporları hazırlamaktadır.

“Dünya Ne Konuşuyor?” Raporu, her ayın ilk ve ikinci yarısını kapsamak üzere **ayda iki defa** okurlarıyla buluşmaktadır. Rapor **için Kuzey ve Latin Amerika, Euro Bölgesi, Orta ve Uzak Asya, Afrika, Orta Doğu, Avrasya** vb. çeşitli bölgelerde faaliyet gösteren düşünce kuruluşlarının gündemleri KOSAM'ın uzman kadrosu tarafından analiz edilir. Süreçte “Hangi kuruluş ne tür konularda çalışmış, gündemde ne var ve gelecekte beklentileri neler?” sorularına cevap aranır.

“Dünya Ne Konuşuyor?” Raporu; **Ekonomi, Politika, Çevre, Sosyal ve Teknoloji** olmak üzere **beş ana başlıkta** hazırlanır. Makale, rapor, bilgi notu, yorum vb. çalışmaların kısa özetleri okuyucuya yansıtılırken konu başlığı, makalenin hangi kurumdan alındığı ve bu merkezlerin hangi ülkede faaliyet gösterdikleri de raporda yer alır. Her özetin sonunda konuyla ilgilenen okurların orijinal çalışmaya hızlı bir şekilde ulaşabilmesi için erişim linkleri açık şekilde paylaşılır.

KOSAM olarak hedefimiz; “Dünya Ne Konuşuyor?” sorusunun cevabını ve bölgelerinde ulusal/ uluslararası politikaya yön veren kuruluşların “**yarınların gündemi**” olarak gördükleri farklı başlıkları analiz ederek güncel hâli ile aktarmaktır. Bu bağlamda **2023 yılında da** ekonomi, siyaset, ticaret, sanayi, sosyal politika, eğitim, çevre vb. alanlarda yerel, bölgesel, ulusal ve uluslararası araştırma ve çalışmalar yürütmeye, büyük veri analizi ile mevcut durum değerlendirmeleri yaparak geleceğe ışık tutmaya ve **sürdürülebilir kalkınmaya katkı sağlamaya devam ediyoruz.**